

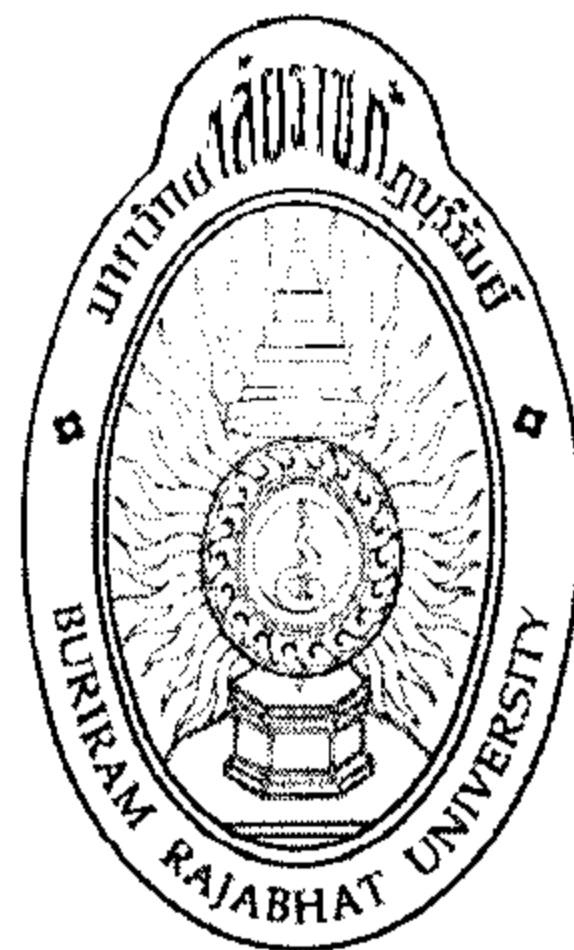
สภาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

วิทยานิพนธ์
ของ
สายทอง ศรีนาค

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2559

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์



**STATES OF ACADEMIC ADMINISTRATION OF SCHOOL
UNDER BURIRAM PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 3**

Saithong Srinak

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
degree of Master of Education Program in Educational Administration**

May 2016

Copyright of Buriram Rajabhat University

ชื่อเรื่อง	สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3		
ผู้วิจัย	สายทอง ศรีนาค		
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริภาณี จุฑาปะมา	ที่ปรึกษาหลัก	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประคอง กาญจนการุณ	ที่ปรึกษาร่วม	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
สถานที่ศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยจำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารจำนวน 159 คนและครูจำนวน 335 คน ซึ่งได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน และทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี 3 ลักษณะ ได้แก่ แบบสำรวจรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบปลายเปิด มีค่าความเชื่อมั่น 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ่

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. การเปรียบเทียบเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามขนาดของ

โรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาและใช้ สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ที่มี จำนวนมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนควรมีการจัดอบรมให้ความรู้กับครู ในเรื่องหลักสูตรและการ บริหารหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และนำผล ที่ได้จากการวิจัยมาใช้ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของนครุควรจัดการเรียนการสอนให้ สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน โรงเรียนควรสนับสนุนงบประมาณในงานพัฒนาสื่อและ นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลให้กับครูและส่งเสริมให้มีการจัดทำคู่มือและระเบียบการวัดผลประเมินผล และแหล่ง การเรียนรู้ภายในชุมชนมีมากแต่ถูกมองข้ามคุณค่าความสำคัญ โรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่และสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ภายในชุมชนจัดการเรียนการสอน

TITLE States of Academic Administration of School under Buriram Primary
Education Service Area Office 3

AUTHOR Saithong Srinak

ADVISORS Assistant Professor Dr. Siranee Chutopama Major Advisor
Assistant Professor Prakong Kanjanakaroon Co - advisor

DEGREE Master of Education **MAJOR** Educational Administration

SCHOOL Buriram Rajabhat University **YEAR** 2016

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and compare opinions of the school administrators and teachers on academic administration of school administrators under Buriram Primary Education Service Area Office 3, divided by positions and school sizes. The samples of this study were 159 school administrators and 335 teachers. They were selected through Krejcie and Morgan's sample-size table and the multi-stage sampling. The research instrument was a 3- part questionnaire including check list, 5- rating scales and open-ended form with the reliability of 0.93. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean (\bar{X}), standard deviation (S.D.), t - test, F - test, and Scheffe's Method.

The results of the study were as follows :

1. The opinions of administrators and teachers about academic administration of school administrators both as a whole and in each aspect were of at a high level.
2. The comparison of the opinions of school administrators and teachers about academic administration of school administrators divided by positions both as a whole and in each aspect were not different.
3. The comparison of the opinions of school administrators and teachers about academic administration of school administrators divided by school sizes as a whole was different at .01 level of significance. When considering at each aspect, the teaching and learning, the research for learning development, development of using educational media and technology were different at .01 level of significance. The other aspects were not different.

4. The following points were recommended and suggested by the samples: schools should continuously train the teachers about school curriculum and school administration; schools should support the teachers to conduct the research developing students' learning and apply the research results to improve their teaching activity. Teachers should provide the teaching lessons in accordance with the school context. Schools should support the budget to create and develop the media and new innovation for teaching. Schools should provide training for the teachers on measuring and evaluating as well as making handbook of measuring and evaluating. There are some important sources of knowledge in the community, so schools should also support and promote teachers to use learning sources in the community.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้โดยได้รับความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริณี จุฑาปะมา ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประคอง กาญจนการุณ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ดร.กระพัน ศรีงาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาช่วยเหลือให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่อำนวยความสะดวกในการประสานงานในการจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทั้งสามท่าน คือ นายทงศักดิ์ กุศลยatham ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองไก่อ (โลกสง่า) อำเภอละหานทราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 นายศักดิ์ชัย สมานชาติ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองเสม็ด อำเภอนางรอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 และนายสมนึก การเกษ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองหว้า อำเภอหนองกี่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ช่วยตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณคณะผู้บริหารและครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

ขอขอบคุณคณะผู้บริหารและครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณครอบครัวที่เป็นกำลังใจ สนับสนุนและช่วยเหลือในการดำเนินการวิจัยจนสำเร็จทุกขั้นตอน

ประโยชน์และคุณค่าพึงจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณและแสดงความกตัญญูแก่บุพการีและบูรพาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ผู้วิจัย ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัย

สายทอง ศรีนาค

สารบัญ

	หน้า
หน้าอำนวยการ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศคุณูปการ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพประกอบ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การบริหารงานวิชาการ.....	9
ความหมายของการบริหารงานวิชาการ.....	9
ความสำคัญของงานวิชาการ.....	10
หลักการบริหารงานวิชาการ.....	12
แนวคิดการบริหารงานวิชาการ.....	13
ขอบข่ายงานวิชาการ.....	14
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	17

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

การจัดการเรียนการสอน.....	22
การวัดผลและประเมินผลการเรียน.....	28
การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้.....	39
การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้.....	43
การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา.....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	51
งานวิจัยในประเทศ.....	51
งานวิจัยต่างประเทศ.....	54
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	57
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	57
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	85
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	85
สมมติฐานของการวิจัย.....	85
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	86

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
สรุปผลการวิจัย.....	87
อภิปรายผล.....	88
ข้อเสนอแนะ.....	91
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	91
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	92
บรรณานุกรม.....	93
ภาคผนวก.....	99
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ.....	100
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	106
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม.....	116
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	118

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
3.1 จำนวนประชากรจำแนกตามขนาดของ โรงเรียน.....	58
3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของ โรงเรียน.....	58
4.1 จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ ตำแหน่งและขนาดโรงเรียน.....	66
4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน.....	67
4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา โดยรวมและรายข้อ.....	68
4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการจัดการเรียน การสอน โดยรวมและรายข้อ.....	69
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนด้านการวัดผลและ ประเมินผลการเรียน โดยรวมและรายข้อ.....	70
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา การเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ.....	71
4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนด้านการพัฒนาและ ส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ.....	73
4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนด้านการพัฒนาและ ใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมและรายข้อ.....	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า	
4.9	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน.....	75
4.10	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน.....	77
4.11	เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวม.....	78
4.12	เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกันด้านการจัดการเรียนการสอน.....	78
4.13	เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้.....	79
4.14	เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	79
4.15	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	80
4.16	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	80
4.17	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน.....	81
4.18	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้.....	82

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.19 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่ง เรียนรู้.....	83
4.20 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา.....	84

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
2.1 ขั้นตอนการวิจัย โดยทั่วไป.....	40
2.2 กระบวนการการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้.....	42

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและรวดเร็ว ทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง กระแสของการแข่งขันรุนแรง ขยายตัวมากขึ้น การเพิ่มจำนวนของประชากร ปัญหาสิ่งแวดล้อม ตลอดจนผลจากสภาพเศรษฐกิจ ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลในสังคม ให้ต้องมีการเรียนรู้เพื่อปรับตัวให้ทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและเตรียมพร้อมอยู่เสมอ ซึ่งบุคคลที่สามารถปรับตัวได้คือการเปลี่ยนแปลงนั้น ต้องมีพื้นฐานและองค์ประกอบหลายประการ หนึ่งในองค์ประกอบที่สำคัญคือต้องเป็นผู้ที่มีการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และสามารถปรับตัวให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อดำรงตนให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ เป็นคนดี เป็นคนเก่ง และมีความสุข การศึกษามีบทบาทต่อการพัฒนาสังคมในทุกด้าน เพราะทำให้บุคคลรู้จักวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา เรียนรู้ด้วยตนเอง มีคุณธรรม จริยธรรม จึงนับได้ว่าการศึกษาที่มีความสำคัญที่บุคคลทุกคนในสังคม ต้องได้รับอย่างเสมอภาคอันจะเป็นการสร้างความมั่นคง ความเจริญก้าวหน้าให้กับบุคคล สังคม และประเทศชาติต่อไป

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 กำหนดว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และ วัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ” (กรมวิชาการ. 2546 : 8) อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาดังกล่าวนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน ซึ่งหน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรงในการจัดการศึกษา คือ สถานศึกษาโดยเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีอายุในเกณฑ์ ตามพระราชบัญญัติและตามนโยบายของรัฐ เป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติที่สามารถทำให้ นโยบายของรัฐเห็นผลการปฏิบัติที่เป็นจริงเกิดขึ้น และมีหน่วยงานระดับสูงกว่าสถานศึกษารับผิดชอบร่วมกัน ทั้งในระดับกระทรวง กรม กอง องค์กรภาครัฐและเอกชน ถึงแม้ว่าจะมีหน่วยงานหลายหน่วยงานและหลายระดับรับผิดชอบร่วมกัน แต่สถานศึกษาถือว่าเป็นหน่วยงานที่สำคัญเพราะเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติการ การพัฒนาคุณภาพของเยาวชนต้องเริ่มต้นจากการพัฒนาหรือปฏิรูปการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องพัฒนาผู้บริหารให้มีทักษะในการบริหารงานในสถานศึกษา

โดยแท้จริงแล้ว งานบริหารสถานศึกษานั้น ทั้งสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ ภาระหน้าที่ของผู้บริหารและงานที่ผู้บริหารต้องปฏิบัติจะเหมือนกันทั้งสิ้น (จันทรานี สงวนนาม. 2551 : 147) มาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการ กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ดังนั้น งานบริหารสถานศึกษาภายหลังการปฏิรูปการศึกษาจึงมี 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารบุคคลและด้านบริหารทั่วไป (กรมวิชาการ. 2546 : 32) โดยถือว่างานวิชาการเป็นงานหลัก เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนงานอื่นๆ นั้น แม้ว่ามี ความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่ถือว่าเป็นงานที่มีความสำคัญรองลงมา โดยเป็นงานสนับสนุนให้งาน วิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขอบข่ายงานวิชาการมีทั้งหมด 17 ด้าน คือ การพัฒนา สาระหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและ ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายใน การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั ว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การจัดทำระเบียบและแนว ปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ใน สถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน. 2550 : 20) บรรดางานต่างๆ ที่สถานศึกษาต้องบริหาร งานวิชาการนับเป็นหัวใจหลัก ของงานทั้งหมดเพราะจุดมุ่งหมายหลักของการจัดการเรียนคือการจัดให้ผู้เรียนได้รับความรู้อย่างสูง ที่สุด ส่วนงานอื่นๆ ก็เป็นองค์ประกอบที่ช่วยให้การบริหารงานวิชาการบรรลุเป้าหมาย การบริหาร งานวิชาการถือเป็นงานหลักของผู้บริหารสถานศึกษาเนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับ วิชาการและกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา (อุทัย บุญประเสริฐ. 2545 : 25) งานวิชาการถือเป็น งานหลักและสำคัญที่สุดของสถานศึกษาที่จะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษา เนื่องจากงาน วิชาการจะเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพทางการศึกษาและมาตรฐานของสถานศึกษา เป็นส่วนงานที่ใหญ่ ที่สุดของระบบและเป็นหัวใจของสถานศึกษา โดยมีหลักสูตรเป็นส่วนสำคัญที่สุดของงานวิชาการ ที่ใช้กำกับการจัดระบบการทำงานของสถานศึกษาและกำกับกระบวนการการทำงานอื่นๆ ของ สถานศึกษาให้ตอบสนองและสนับสนุนการทำงานวิชาการสถานศึกษากว่าคือสถานศึกษาที่มี ผลงานด้านวิชาการดีกลายเป็นสถานศึกษาชื่อเสียงที่ได้รับนิยม ส่วนสถานศึกษาใดที่งานวิชาการ

ถ้าหลังอ่อนด้อยสถานศึกษานั้นจะไม่เป็นที่นิยมขาดศรัทธาและไม่เป็นที่ยอมรับ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550 : 20)

งานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักเรียนโดยตรง และเป็นหัวใจหลักของงานวิชาการนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และต้องให้ความสำคัญในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่เพื่อสามารถนำพาให้การปฏิบัติงานวิชาการประสบความสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ยึดถือเอางานวิชาการเป็นงานหลักในการบริหาร มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจะสามารถนำโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จได้ ตรงกันข้ามกับผู้บริหารที่ไม่เห็นความสำคัญของงานวิชาการอาจเป็นเพราะไม่มีความรู้ความสามารถ ขาดทักษะประสบการณ์ทางวิชาการและขาดประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษามองเห็นงานอื่นที่สำคัญกว่างานวิชาการจึงไม่สามารถนำพาโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายได้ นับตั้งแต่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 และปรับเป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 นั้น ได้มีการติดตามผลการนำหลักสูตรดังกล่าวไปใช้ตลอดเวลา ซึ่งจากการติดตามผลการใช้หลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องพบปัญหาในหลายๆ ด้าน ทั้งในด้านการพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน และการวัดผล ประเมินผล ซึ่งปัญหาดังกล่าวได้มีการดำเนินการแก้ปัญหาเป็นระยะๆ มาโดยตลอดเพื่อสร้างความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550 : 1)

การบริหารงานวิชาการที่ถือเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่ทุกสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญ อีกทั้งรัฐบาลยังให้การสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่อการศึกษาจำนวนมาก แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กไทยยังไม่ได้คุณภาพ จากผลการทดสอบระดับชาติ O-NET (Ordinary National Education Test) โดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ในช่วงปีการศึกษา 2549-2553 พบว่า คะแนนเฉลี่ยแต่ละรายวิชาเกือบทั้งหมดไม่ถึงร้อยละ 50 ผลการประเมินที่ได้ในส่วนหนึ่งเกิดจากการจัดการเรียนการสอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553 : 20) จากปัญหานักเรียนส่วนมากขาดความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อความสำเร็จในอนาคต ปัญหาใหญ่เช่นนี้จำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยกำหนดเป็นจุดเน้นสำคัญของสถานศึกษา ผู้บริหารต้องตระหนักถึงการบริหารงานวิชาการให้เป็นไปอย่างมีระบบ พร้อมกับดำเนินการทุกวิถีทางที่จะช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

จากรายงานผลการประเมินดังกล่าวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโดยทั่วไปยังไม่เป็นที่พึงพอใจ ของทุกฝ่าย ทั้งผู้บริหาร โรงเรียน คณะครู และชุมชน เห็นได้จากมีผู้ปกครอง และครู

บางคน ในชุมชน ยังนิยมส่งบุตรหลานไปเรียนที่โรงเรียนอื่น โดยเฉพาะโรงเรียน ดี เด่น ดัง ในเขตอำเภอ และ เมืองใหญ่ย่อมแสดงให้เห็นว่างานวิชาการในโรงเรียนยังไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย ที่ต้องการของทุกฝ่าย หากผลการศึกษาของชาติยังลดต่ำลงเรื่อยๆ และมีแนวโน้มของปัญหาเพิ่ม มากขึ้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษายังไม่เห็นความสำคัญในการแก้ไข ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุขมนตรี เขต 3 ได้ระบุปัญหาที่เกิดขึ้นกับการจัดการศึกษาภายในสังกัด ที่ส่งผลกระทบต่อสภาพการบริหารงานวิชาการภายในโรงเรียนคือ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการสอน จำนวนครูไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ครูสอนไม่ครบหลักสูตรและขาดการวัดผลประเมินผลอย่างจริงจัง ผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานวิชาการน้อย ยังไม่เป็นผู้บริหารมืออาชีพ ขาดการนิเทศ กำกับ ติดตามการปฏิบัติการของครู สถานศึกษาขาดการวางแผนที่เป็นระบบ และไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน หลักสูตรสถานศึกษาไม่ตรงตามมาตรฐานหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานวิชาการทั้งสิ้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุขมนตรี เขต 3. 2557 : 27)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุขมนตรี เขต 3 ข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้มีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุขมนตรี เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุขมนตรี เขต 3 โดยจำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารกับครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุขมนตรี เขต 3 แตกต่างกัน

2. ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3
2. ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ในการนำเอาผลการวิจัยไปใช้พัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัด
3. เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนงาน กำหนดนโยบาย และเพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์และกำหนดขอบข่ายงานในการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550 : 20)

- 1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.2 การจัดการเรียนการสอน
- 1.3 การวัดผลและประเมินผลการเรียน
- 1.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
- 1.5 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 1.6 การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร คือ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ปีการศึกษา 2556 ได้แก่ผู้บริหารจำนวน 266 คน และครูจำนวน 2,416 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารจำนวน 159 คนและครูจำนวน 335 คน ได้จากการสุ่มจากประชากรโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน

(Krejcie & Morgan) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 148) ได้แล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

3. ตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 สถานภาพตำแหน่ง

3.1.1.1 ผู้บริหาร

3.1.1.2 ครู

3.1.2 ขนาดของโรงเรียน

3.1.2.1 ขนาดเล็ก

3.1.2.2 ขนาดกลาง

3.1.2.3 ขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง การปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน และการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน มี 6 ด้าน ดังนี้

1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเพื่อประเมินความพร้อมในการบริหารหลักสูตร การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางเพื่อการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา การแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาจัดทำโครงสร้างหลักสูตร การจัดทำสาระหลักสูตร การจัดทำคำอธิบายรายวิชา การจัดทำโครงสร้างรายวิชา การพัฒนาครูให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาระบบส่งเสริมสนับสนุน การบริหารหลักสูตร การนิเทศ ติดตามประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

1.2 การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดประชุมวางแผนการดำเนินการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน การจัดครูผู้สอนเข้าสอนในระดับชั้นต่างๆ โดยคำนึงถึงวิชาเอก ความรู้

ความสามารถของครู จัดตารางสอนโดยคำนึงถึงความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละวิชา การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลก่อนวางแผนการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยให้นักเรียนมีโอกาสเลือกตามความถนัด การส่งเสริมให้ครูจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ การส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายและต่อเนื่อง การจัดให้มีการสอนซ่อมเสริม การแนะนำให้ครูปรับแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

1.3 การวัดผลและประเมินผลการเรียน หมายถึง การกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนของโรงเรียน การวางแผนการดำเนินการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผลและประเมินผลการเรียน การจัดอบรมเกี่ยวกับระเบียบวัดผล ประเมินผล และสร้างเครื่องมือวัดผลอย่างมีมาตรฐาน การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูใช้วิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการจัดทำผลิตเครื่องมือวัดผล การติดตาม กำกับและตรวจสอบคุณภาพการวัดผลและประเมินผลการเรียนอย่างต่อเนื่อง

1.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง การสำรวจสภาพปัญหาเพื่อพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียน การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนางานวิจัยเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน การประชุมเพื่อกำหนดเป้าหมาย นโยบายในการวางแผนส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน กระตุ้นให้ครูเกิดความสนใจและตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน การส่งเสริมให้ครูจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและนำผลการการวิจัยมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาการสอน การจัดแสดงผลงานการวิจัยของสถานศึกษาและการวิจัยในชั้นเรียน การพัฒนาความสามารถของครูในการวิจัยโดยการจัดอบรมหรือสัมมนา

1.5 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การจัดทำมีแผนการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่ชัดเจน การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การจัดทำทะเบียนแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้ การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครู นักเรียน ใช้แหล่งเรียนรู้ การระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับสภาพชุมชน การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่น ที่จัดการศึกษาในการจัดตั้งส่งเสริมพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ร่วมกัน การติดตามประเมินผลการใช้แหล่งการเรียนรู้

1.6 การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนและการบริหารวิชาการ ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมเพื่อการศึกษา โรงเรียนมีการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนางานด้านวิชาการ การส่งเสริมให้ครูใช้สื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดและการวางแผนการบริหารงานพัฒนาสื่อ สารสนเทศอย่างเป็นระบบ การจัดทำทะเบียนสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา การระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา การจัดให้มีระบบการบริการ การจัดเก็บรักษาและซ่อมบำรุงสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา การติดตามและประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา การส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ผลงานการผลิตสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

2. สถานภาพตำแหน่ง หมายถึง ตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในโรงเรียน แบ่งออกดังนี้

2.1 ผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาและรองผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

2.2 ครู หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

3. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง การแบ่งขนาดโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกขนาดของโรงเรียน โดยใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์

3.1 ขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1 - 120 คน

3.2 ขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนระหว่าง 121 - 300 คน

3.3 ขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 300 คนขึ้นไป

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษาที่ขึ้นตรงต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษาภาคบังคับในเขตพื้นที่อำเภอนางรอง อำเภอละหานทราย อำเภอหนองกี่ อำเภอปะคำ อำเภอหนองหงส์ อำเภอโนนสุวรรณ อำเภอโนนดินแดง และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเสนอเป็นลำดับ ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ

- 1.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ
- 1.2 ความสำคัญของงานวิชาการ
- 1.3 หลักการบริหารงานวิชาการ
- 1.4 แนวคิดการบริหารงานวิชาการ

2. ขอบข่ายงานวิชาการ

- 2.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2.2 การจัดการเรียนการสอน
- 2.3 การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน
- 2.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
- 2.5 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 2.6 การพัฒนาใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 3.1 งานวิจัยในประเทศ
- 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การบริหารงานวิชาการ

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการถือเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเนื่องจากจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาคือการดำเนินงานบริหารวิชาการให้มีประสิทธิภาพ และทั้งนี้การบริหารงานวิชาการยังเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารซึ่งมีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการไว้หลายแนวคิด ดังนี้

วินิจฉัย เกตุขำ (2542 : 1) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ ไว้ว่า การบริหารกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนใน โรงเรียน หรือสถานศึกษา เพื่อให้การเรียนการสอนเกิดผลดีมีประสิทธิภาพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 2) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

กรมวิชาการ (2544 : 3) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การวัดผลประเมินผลเพื่อให้เหมาะสมและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง โดยมีหลักการว่าผู้เรียนทุกคนมีความสำคัญ และสามารถเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้คู่คุณธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข

กมล ภูประเสริฐ (2545 : 6) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเป็นการพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามความคาดหวังที่ตั้งไว้ ซึ่งประกอบด้วยงานหลายด้าน ได้แก่ งานหลักสูตร งานการจัดการเรียนการสอน งานการวัดผลประเมินผล

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2554 : 29) กล่าวว่า การบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การจัดทำหลักสูตร การพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผลและประเมินผล เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ถือว่าเป็นการบริหารงานวิชาการ

จากแนวคิดดังกล่าว การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล เพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียน

ความสำคัญของงานวิชาการ

บรรดางานต่างๆที่โรงเรียนต้องบริหาร งานวิชาการนับเป็นหัวใจหลักของงานทั้งหมด เพราะจุดมุ่งหมายหลักของการจัดการเรียนคือการจัดให้ผู้เรียนได้รับความรู้อย่างสูงที่สุด ส่วนงานอื่นๆ ก็เป็นองค์ประกอบที่ช่วยให้การบริหารงานวิชาการบรรลุเป้าหมาย ดังนั้นจึงมีผู้ที่ให้ความสำคัญของงานวิชาการไว้หลายท่าน ดังนี้

พิชัย เสงี่ยมจิตต์ (2541 : 4) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญและเป็นงานหลักของสถานศึกษา เพราะการจัดการศึกษาเป็นการวางพื้นฐานในการพัฒนาคน ให้สามารถเรียนรู้ ปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของโลก อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นสุข

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545 : 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่าการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา

สมเดช สีแสง (2550 : 312) กล่าวว่า จากการประชุมระดมความคิดของผู้บริหารและครูผู้สอนในการจัดอันดับความสำคัญของงานทั้ง 4 งานในสถานศึกษา ผลปรากฏว่าเมื่อนำมาจัดลำดับแล้ว งานวิชาการจัดว่าสำคัญเป็นอันดับที่ 1 ซึ่งถือว่าเป็นงานหลัก ส่วนงานอื่นๆ เป็นงานที่สนับสนุน แต่ก็ต้องให้ความสำคัญกับงานอีก 3 ฝ่ายอย่างเหมาะสม เพราะงานทั้ง 3 งานเป็นงานที่สนับสนุนงานวิชาการและทุกงานมีความสัมพันธ์กัน เช่น เมื่อสถานศึกษาดำเนินงานด้านบุคลากรดี ก็จะส่งผลให้งานอื่นๆ มีประสิทธิภาพขึ้นด้วย ซึ่งจะนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพทำให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการบริหารงานวิชาการจึงถือเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษาที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง

จันทร์ธานี สงวนนาม (2551 : 147) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญเพราะเป็นงานหลัก เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียน ผู้บริหารจำเป็นต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนงานอื่นๆ แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่ถือว่าสำคัญรองลงมาและเป็นงานสนับสนุนให้ งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

จามจรี จำเมือง (2553 : 75) กล่าวว่า งานวิชาการมีความสำคัญเพราะเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการไปด้วยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลและประเมินผล ปัจจัยที่เกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ

กล่าวโดยสรุป การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญถือเป็นงานหลักของสถานศึกษาและเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญ เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย

หลักการบริหารงานวิชาการ

ในการบริหารงานวิชาการจะต้องมีหลักการและวิธีการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหาร ดังนั้นในหลักการเบื้องต้นของการบริหารจึงต้องมีข้อความชัดเจนในเรื่องต่าง ๆ นักวิชาการหลายท่านจึงได้เสนอหลักการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

รัตนา กาญจนพันธ์ (2536 : 390) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการที่สำคัญไว้ดังนี้

1. จัดทำแผนงานวิชาการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
2. การบริหารงานวิชาการมุ่งการร่วมมือกันทำงาน
3. ควรจะกระจายอำนาจและความรับผิดชอบ
4. ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนด้านวิชาการ
5. ริเริ่มสร้างสรรค์ในการปรับปรุงงานวิชาการ
6. ผู้บริหารควรใช้เทคนิคการส่งเสริมมากกว่าการสอน
7. มีการให้แรงเสริมในการทำงาน
8. ควรมีคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการ
9. สร้างความเข้าใจให้กับครูเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของการสอน
10. มีการติดตามและประเมินผล

ปรีชาพร วงศ์อนุตร โรจน์ (2543 : 6-7) ได้กล่าวถึง หลักการในการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1. หลักแห่งประสิทธิภาพ หมายถึง การ ได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้น โดยไม่เพิ่มการลงทุน

คือนักเรียนนักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตร โดยไม่ลาออกกลางคัน เรียนเกินเวลาและช้ากว่ากำหนด

2. หลักแห่งประสิทธิผล หมายถึง ผลผลิต ได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ นั่นคือ นักเรียน นักศึกษามีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความรู้ความสามารถทักษะคุณภาพและการจัดการได้

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการควรยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริงมุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้จัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดการหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้และสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้นทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีการร่วมมือเป็นเครือข่ายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

แนวคิดการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการคือการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผลและประเมินผล เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน โดยมีผู้ในแนวคิดในการบริหารงานวิชาการเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ ไว้ดังนี้

รุ่ง แก้วแดง (2544 : 144-145) กล่าวว่า แนวคิดหลักความเป็นวิชาการ หมายถึง ลักษณะที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระของวิชาการ ได้แก่ หลักการพัฒนาหลักสูตร หลักการจัดการเรียนการสอน หลักการวัดผลประเมินผล หลักการนิเทศการศึกษาและหลักการวิจัย เป็นต้น หลักการต่างๆ เหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ก่อให้เกิดลักษณะความเป็นวิชาการที่ต้องอาศัยองค์ความรู้เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 35) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 2) พ.ศ.2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 3) พ.ศ. 2553 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะ เป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งวัดปัจจัย เกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

จามจรี จำเมือง (2553 : 45) ได้กล่าวถึงแนวคิดที่ใช้ในการบริหารวิชาการไว้ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษามีขอบข่ายกว้างขวางมีส่วนเกี่ยวข้องกับงานทุกด้านของสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อมการทำความเข้าใจเพื่อสร้างจุดมุ่งหมายร่วมกันของบุคลากรในสถานศึกษาจึงเป็นความสำคัญอันดับแรกของการบริหารงานวิชาการ
2. การบริหารงานวิชาการต้องตระหนักในความสำคัญและสาระของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรฐานการศึกษาของชาติแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) และแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559)
3. กระบวนการบริหารงานวิชาการประกอบด้วยการวางแผนการบริหารงานการกำหนด ยุทธศาสตร์การนำแผนการบริหารงานวิชาการสู่การปฏิบัติการนิเทศติดตามประเมินผลงานวิชาการ

4. ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทางวิชาการมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการบทบาทการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการบริหารงานวิชาการและบทบาทการพัฒนาสถานศึกษาด้านวิชาการ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาเป็นการกระจายอำนาจในการบริหาร ด้านเจตนาธรรมณ์เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินงาน โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษาเอง ชุมชน ท้องถิ่น ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ ทั้งผู้บริหารยังต้องเป็นผู้นำในการพัฒนาวิชาการเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติด้วย

ขอบข่ายงานวิชาการ

ความสำเร็จของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการ ซึ่งงานวิชาการมีขอบข่ายกว้างขวางในด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผลและด้านอื่นๆ ซึ่งได้มีผู้ที่ให้ความหมายของขอบข่ายงานวิชาการไว้หลายท่าน ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 3-4) ได้สรุปขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ ได้แก่

- 1) การวางแผนงานเกี่ยวกับงานวิชาการ แผนการปฏิบัติงานวิชาการ โครงการสอนบันทึกการสอน
- 2) การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดทำตารางสอน การจัดชั้นเรียนการจัดครูเข้าสอน การจัดแบบเรียน การปรับปรุงการเรียนการสอน 3) การจัดบริการเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดสื่อการเรียนการสอน การจัดห้องสมุด การนิเทศการสอน 4) การวัดผลประเมินผล

กมล ภูประเสริฐ (2545 : 9) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาไว้ดังนี้ การบริหารหลักสูตร การบริหารการเรียนการสอน การบริหารการวัดผลและประเมินผล การบริหารการนิเทศภายใน การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ การบริหารการวิจัยและพัฒนาการบริหารโครงการทางวิชาการอื่นๆ การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ การบริหารการประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545 : 13) ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจของการบริหารจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยเฉพาะด้านการบริหารงานวิชาการไว้ 8 ภารกิจ คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 : 20) ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่ของประเทศ ได้กำหนดขอบเขตภาระงานวิชาการที่กระจายอำนาจให้โรงเรียนไว้ดังนี้

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของเขตพื้นที่ วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา วิเคราะห์สารสนเทศของโรงเรียนและชุมชน และจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
2. การวางแผนด้านวิชาการ ประกอบด้วย การรวบรวมข้อมูล กำกับ ดูแล นิเทศเกี่ยวกับงานวิชาการ เช่น การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลเป็นต้น
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาประกอบด้วย การจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การดำเนินธุรการด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน การนิเทศการสอน การปรับปรุงการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุดและห้องปฏิบัติการอื่นๆ ให้เอื้อต่อการเรียน ส่งเสริมการวิจัยและการพัฒนาการสอน ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียน การดำเนินการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลายของครู เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนด
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ประกอบด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย การจัดทำโครงสร้างหลักสูตร การจัดทำสาระหลักสูตร การจัดทำคำอธิบายรายวิชา การจัดทำโครงสร้างรายวิชา การจัดทำรายวิชาเพิ่มเติม การออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การกำหนดรูปแบบวิธีการตัดสินผลการเรียนเอกสารหลักฐานการศึกษา การพัฒนาระบบส่งเสริมสนับสนุน การบริหารหลักสูตร การเรียบเรียงหลักสูตรสถานศึกษา การนิเทศติดตามประเมินผล และปรับปรุงหลักสูตร
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย การจัดเนื้อหา กิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน การฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง การจัดการสอนโดยผสมสาระต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถจัดสภาพบรรยากาศและสภาพแวดล้อมการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่
6. การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ได้แก่ การกำหนดระเบียบการวัดและประเมินผล การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา การวัดผล ประเมินผล การเทียบโอนประสบการณ์ การพัฒนาเครื่องมือการวัดผล การจัดระบบสารสนเทศ เป็นต้น

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ได้แก่ การกำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียน การพัฒนาครู การพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัยและการรวบรวมเผยแพร่ผลงานวิจัย

8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ การจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ ที่หลากหลาย การจัดระบบแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียน การส่งเสริมให้ครู นักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้

9. การนิเทศการศึกษา ได้แก่ การสร้างความเข้าใจกับครูเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศ การจัดนิเทศภายใน จัดระบบการนิเทศให้เชื่อมโยงกับเขตพื้นที่การศึกษา

10. การแนะแนว ได้แก่ การกำหนดนโยบายด้านการแนะแนว การจัดระบบงานและโครงสร้างองค์กรการแนะแนว การสร้างความตระหนักให้ครู การพัฒนาครูด้านแนะแนว การคัดเลือกแต่งตั้งครูแนะแนว การดูแล กำกับ นิเทศ ติดตาม การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครู กับผู้ปกครอง ชุมชน เชื่อมโยงระบบแนะแนวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดระบบสารสนเทศ การจัดทำแผนสถานศึกษา การดำเนินการตามแผน การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา

12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ได้แก่ การจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชนและอื่นๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ส่งเสริมให้ชุมชน มีการแสวงหาความรู้ พัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา

13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ได้แก่ การระดมทรัพยากรทางการศึกษาทั้งวิทยากรภายนอก ภูมิปัญญาท้องถิ่น เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ให้บริการด้านวิชาการหรือแลกเปลี่ยนกับแหล่งวิชาการอื่น จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรม การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า ผู้ปกครอง

14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา เช่น การประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชน ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน สังคม จัดการศึกษา ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับบุคคล ชุมชน เป็นต้น

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เช่น ศึกษาวิเคราะห์ระเบียบด้านวิชาการของสถานศึกษา จัดทำระเบียบด้านวิชาการ นำระเบียบด้านวิชาการไปสู่การปฏิบัติ ตรวจสอบและประเมินการใช้ระเบียบด้านวิชาการ

16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา เช่น การศึกษา วิเคราะห์คัดเลือกหนังสือเรียน การจัดทำหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ การตรวจพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน

17. การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ได้แก่ การกำหนดนโยบาย การพัฒนาบุคลากร การพัฒนาสื่อเทคโนโลยี การพัฒนาห้องสมุด การนิเทศ กำกับ ติดตาม สรุปได้ว่า งานวิชาการของโรงเรียนมีขอบข่ายกว้างขวางครอบคลุมกิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนและเพื่อให้การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายและสอดคล้องกับภาระงานวิชาการที่กระจายอำนาจให้โรงเรียน ขอบข่ายงานวิชาการที่สำคัญควรมีดังนี้ การวางแผนด้านวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการนิเทศการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 : 20) ได้กำหนดขอบเขตภาระงานวิชาการที่กระจายอำนาจให้โรงเรียนไว้ 17 ด้าน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และกำหนดขอบข่ายงานในการศึกษารุ่นนี้แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรเป็นการปรับปรุงแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรในการวางแผนหลักสูตรนั้นต้องคำนึงถึง สังคมปรัชญาการศึกษาและผู้เรียนตลอดจนการเรียนรู้บุคคลที่ทำหน้าที่วางแผนพัฒนาหลักสูตรจะต้องประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายร่วมมือร่วมใจกันนับแต่ นักการศึกษา นักวิชาการนักวิจัยผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและหลักพัฒนาหลักสูตรเพื่อที่จะให้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรดำเนิน ไปจนบรรลุผลสูงสุดมีนักการศึกษาให้ความหมายของคำว่าหลักสูตรไว้ดังนี้

หัทธา เจียมศักดิ์ (2539 : 12) ให้ความหมายว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนพัฒนาหรือคิดประสบการณ์เรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมหรือดียิ่งขึ้น

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2545 : 2-3) ได้กล่าวถึงความหมายของการพัฒนาหลักสูตรว่าการพัฒนาตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Development มีความหมายอยู่ 2 ลักษณะ คือการทำให้ดีขึ้นหรือทำให้สมบูรณ์ขึ้นและการทำให้เกิดขึ้น ด้วยเหตุนี้การพัฒนาหลักสูตรจึงมีความหมายใน 2 ลักษณะ คือ การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือสมบูรณ์ขึ้นและการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานเลย

ทาบ (Taba. 1962 : 10) ได้กล่าวไว้ว่า “ การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตรอันเดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาวิชา การเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และอื่นๆ เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายอันใหม่ที่วางไว้ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบหรือเปลี่ยนแปลงทั้งหมด ตั้งแต่จุดมุ่งหมายและวิธีการ และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนี้จะมีผลกระทบต่อกระเทือนทางด้านความคิดและความรู้สึกนึกคิดของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ส่วนการปรับปรุงหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเพียงบางส่วน โดยไม่เปลี่ยนแปลงแนวคิดพื้นฐาน หรือรูปแบบของหลักสูตร ”

กู๊ด (Good. 1973 : 157 -158) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตรเกิดขึ้นได้ 2 ลักษณะ คือการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการปรับปรุงหลักสูตรเป็นวิธีการพัฒนาหลักสูตรอย่างหนึ่งเพื่อให้เหมาะกับ โรงเรียนและระบบโรงเรียน จุดมุ่งหมายของการสอนวัสดุอุปกรณ์วิธีสอนรวมทั้งการประเมินผล ส่วนคำว่า การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร หมายถึงการแก้ไขหลักสูตรให้แตกต่างไปจากเดิมเป็นการสร้าง โอกาสทางการเรียนใหม่

จากความหมายของการพัฒนาหลักสูตรที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ข้างต้น ทำให้สามารถอธิบาย สรุปความหมายของการพัฒนาหลักสูตรได้ว่า การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) หมายถึง การจัดทำหลักสูตร การปรับปรุง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคคล และสภาพสังคม

กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

ทาบ (Taba. 1962 : 12) ได้กล่าวถึง กระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ตามความเชื่อที่ว่าผู้เรียนมีพื้นฐานแตกต่างกัน โดยกำหนดกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. วินิจฉัยความต้องการ : สำรวจสภาพปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นต่างๆ ของสังคม และผู้เรียน
2. กำหนดจุดมุ่งหมาย : หลังจากได้วินิจฉัยความต้องการของสังคมและผู้เรียนแล้วจะกำหนดจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้ชัดเจน

3. คัดเลือกเนื้อหาสาระ : จุดมุ่งหมายที่กำหนด แล้วจะช่วยในการเลือกเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ้วย ความสามารถของผู้เรียน โดยเนื้อหาต้องมีความเชื่อถือได้ และสำคัญต่อการเรียนรู้

4. จัดเนื้อหาสาระ : เนื้อหาสาระที่เลือกได้ ยังต้องจัด โดยคำนึงถึงความต่อเนื่อง และความยากง่ายของเนื้อหา วุฒิภาวะ ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน

5. คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ : ครูผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

6. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ : ประสบการณ์การเรียนรู้ควรจัด โดยคำนึงถึงเนื้อหาสาระ และความต่อเนื่อง

7. กำหนดสิ่งที่จะประเมินและวิธีการประเมินผล : คัดสินใจว่าจะต้องประเมินอะไรเพื่อตรวจสอบผลว่าบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ และกำหนดด้วยว่าจะใช้วิธีประเมินผลอย่างไร ใช้เครื่องมืออะไร

วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล (2553 : 49) ได้สรุปแนวคิดและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร มีดังนี้

1. คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร ใช้ข้อมูลสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม มากำหนดจุดมุ่งหมาย หลักการและ โครงสร้าง และออกแบบหลักสูตร โดยปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ ประกอบ

2. ยกร่างเนื้อหาสาระ แต่ละกลุ่มประสบการณ์ แต่ละหน่วยการเรียนรู้ และแต่ละรายวิชา โดยปรึกษาหารือผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาวิชา คณะกรรมการฯ ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาวิชาเป็นผู้กำหนดผลการเรียนรู้ จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรมหรือจุดประสงค์การเรียนรู้ วางแผนการสอน ทำบันทึก ผลิตภัณฑ์การสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3. ทดลองใช้หลักสูตรในสถานศึกษานำร่อง และแก้ไขข้อบกพร่อง

4. อบรมผู้สอน ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาให้เข้าใจหลักสูตรใหม่

5. ปฏิบัติการสอน กิจกรรมการใช้หลักสูตรใหม่มี 4 ประการ คือ

5.1 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน คือจัดทำวัสดุ สื่อการสอน

5.2 ผู้บริหารจัดเตรียมสิ่งต่างๆ เช่น บุคลากร (ครู) วัสดุหลักสูตร และบริการต่างๆ

5.3 การสอน ผู้สอนประจำการ ทำหน้าที่ดำเนินการสอน

5.4 การประเมินผล ประเมินทั้งผลการเรียนและหลักสูตร แล้วนำไปแก้ไข

สรุปได้ว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานั้นประกอบด้วยหลายขั้นตอน เริ่มตั้งแต่ การสำรวจปัญหาและความต้องการ การกำหนดจุดมุ่งหมาย การเลือกเนื้อหาสาระ

การกำหนดการวัดผลประเมินผล การให้ความรู้แก่ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ และการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรเป็นขั้นตอนสุดท้าย

กระบวนการวิเคราะห์หลักสูตร

เซเลอร์ อเล็กซานเดอร์ และเลวิส (Saylor & Alexander and Lewis. 1981 : 30) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนการวิเคราะห์หลักสูตร ประกอบด้วย

1. การศึกษาตัวแปรต่าง ๆ จากภายนอก ได้แก่ ภูมิหลังของนักเรียน สังคม ธรรมชาติของการเรียนรู้ แผนการศึกษาแห่งชาติ ทรัพยากร และความสะดวกสบายในการพัฒนาหลักสูตรและคำแนะนำจากผู้ประกอบอาชีพ
2. การกำหนดความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ เพื่อการออกแบบหลักสูตร โดยนักวางแผนหลักสูตร และใช้ข้อมูลทางการเมืองและสังคมเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ การออกแบบหลักสูตร
3. การนำหลักสูตรไปใช้ โดยครูเป็นพิจารณาความเหมาะสมของการสอน การวางแผนหลักสูตร รวมถึงการแนะนำแหล่งของสื่อการเรียนรู้โดยให้มีความยืดหยุ่นและมีอิสระแก่ครูและนักเรียน
4. การประเมินผลหลักสูตร ทำโดยครูเป็นผู้พิจารณาขั้นตอนประเมินผล เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน โดยวางแผนหลักสูตรร่วมกันพิจารณาขั้นตอน การประเมินผลหลักสูตร ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลจะใช้เป็นพื้นฐานประกอบการตัดสินใจ เพื่อวางแผนในอนาคตต่อไป

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรทั้ง 4 ขั้นตอนดังกล่าว มีสาระสำคัญโดยสรุปดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน คือ ข้อมูลทางด้านความต้องการ ความจำเป็นและปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครอง ตลอดจนนโยบายทางการศึกษาของรัฐ ข้อมูลทางด้านจิตวิทยา ปรัชญาการศึกษา ความต้องการของผู้เรียน ตลอดจนวิเคราะห์หลักสูตรเดิม เพื่อพิจารณาข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไข
2. การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คณะกรรมการดำเนินงานจะต้องร่วมกันพิจารณากำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐาน โดยจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจะระบุคุณสมบัติของผู้ที่จบหลักสูตรนั้นๆ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย โดยกำหนดทั้งจุดมุ่งหมายทั่วไป และจุดมุ่งหมายเฉพาะ แต่ละรายวิชา ซึ่งจะเน้นการปฏิบัติมากขึ้น โดยคำนึงถึงพัฒนาการทางร่างกาย และจิตใจ ตลอดจนปลูกฝังนิสัยที่ดีงามเพื่อให้เป็นพลเมืองดี
3. การกำหนดเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ หลังจากได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้ว ก็ถึงขั้นการเลือกสาระความรู้ต่างๆ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตาม

จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ เพื่อความสมบูรณ์ให้ได้วิชาความรู้ที่ถูกต้องเหมาะสม กระบวนการขั้นนี้ จึงครอบคลุมถึงการคัดเลือกเนื้อหาวิชาแล้วพิจารณาจัดลำดับเนื้อหาเหล่านั้นว่า เนื้อหาสาระใดควร เป็นพื้นฐานของเนื้อหาใดบ้าง ควรให้เรียนอะไรก่อนอะไรหลัง แล้วแก้ไขเนื้อหาที่ถูกต้องสมบูรณ์ ทั้งแง่สาระและการจัดลำดับที่เหมาะสม ตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้

4. การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นขั้นของการแปลงหลักสูตร ไปสู่การสอน ซึ่งเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญ และเกี่ยวข้องกับครูผู้สอน หลักสูตรจะประสบผลสำเร็จ มีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับ ผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอนจะต้องศึกษาทำความเข้าใจ และมีความชำนาญในการใช้หลักสูตร ซึ่งครอบคลุมถึงการเตรียมการสอน การจัดการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมต่างๆ ภายใน โรงเรียนเพื่อเสริมหลักสูตร การนิเทศการศึกษา และการบริหารการบริการหลักสูตร ฯลฯ นอกจากนี้ในขั้นนี้ยังครอบคลุมถึงการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ก่อนนำไปเผยแพร่ด้วย

การประเมินผลหลักสูตร

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553 : 92) กล่าวว่า การประเมินผลหลักสูตร เป็นการประเมินสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตรว่าเมื่อนำหลักสูตร ไปใช้แล้วนั้น ผู้ที่จบหลักสูตรนั้นๆ ไปแล้ว มีคุณสมบัติ มีความรู้ความสามารถตามที่หลักสูตรกำหนดไว้หรือไม่ นอกจากนี้ การประเมินหลักสูตรจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณค่าสูงขึ้น อันเป็นผลในการนำ หลักสูตร ไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ การประเมินหลักสูตรควรทำให้ครอบคลุมระบบ หลักสูตรทั้งหมด และควรประเมินให้ต่อเนื่องกัน ดังนั้นการประเมินหลักสูตร จึงประกอบด้วย การประเมินสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. การประเมินเอกสารหลักสูตร เป็นการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร ว่ามีความเหมาะสมดี และถูกต้องตามหลักการพัฒนาหลักสูตรเพียงใด หากมีสิ่งใดบกพร่องก็จะดำเนินการปรับปรุงแก้ไขก่อนจะได้นำไปประกาศใช้ในโอกาสต่อไป

2. การประเมินการใช้หลักสูตร เป็นการตรวจสอบว่าหลักสูตร สามารถนำไปใช้ได้ดีใน สถานการณ์จริงเพียงใด มีส่วนไหนที่เป็นอุปสรรคต่อการ ใช้หลักสูตร โดยมากหากพบข้อบกพร่อง ในระหว่างการใช้หลักสูตรก็มักได้รับการแก้ไข โดยทันที เพื่อให้การใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ

3. การประเมินสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร โดยทั่วไปจะดำเนินการหลังจากได้มีผู้สำเร็จ การศึกษาจากหลักสูตรไปแล้ว การประเมินหลักสูตร ในลักษณะนี้มักจะทำการติดตามความก้าวหน้า ของผู้สำเร็จการศึกษาว่าสามารถประสบความสำเร็จในการทำงานเพียงใด

4. การประเมินระบบหลักสูตร เป็นการประเมินหลักสูตรในลักษณะที่มีความสมบูรณ์และ สลับซับซ้อนมาก กล่าวคือ การประเมินระบบหลักสูตรจะมีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบอื่น ที่มี

ส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรด้วย เช่น ทรัพยากรที่ต้องใช้ ความสัมพันธ์ของระบบหลักสูตร กับระบบบริหาร โรงเรียน ระบบการจัดการเรียนการสอน และระบบการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน เป็นต้น

สรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตรจะประเมินทั้งหมด 4 อย่างคือ การประเมินเอกสารหลักสูตร การประเมินการใช้หลักสูตร การประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร และการประเมินระบบหลักสูตร ทั้งนี้เพื่อต้องการทราบว่าผู้ที่จบหลักสูตรนั้นๆ ไปแล้ว มีคุณสมบัติ มีความรู้ความสามารถตามที่หลักสูตรกำหนดไว้หรือไม่ และการประเมินหลักสูตรจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การจัดการเรียนการสอน

มีผู้ให้ความหมายของการเรียนการสอนไว้หลายความหมาย ดังนี้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540 : 2) กล่าวว่า การเรียนการสอนคือกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งต้องอาศัยสามารถทางศาสตร์และศิลป์

กาญจนา เกียรติประวัตติ (2542 : 46) กล่าวว่า การเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการต่างๆ ที่บุคคลได้กระทำเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเจริญงอกงามในทุกด้านและกระบวนการนั้นยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 36-37) กล่าวว่า การเรียนการสอน หมายถึง การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและใฝ่เรียนรู้ใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ควรผสมผสานคุณธรรมจริยธรรมควบคู่กันไป ด้วย บรรยากาศในชั้นเรียนควรเอื้อต่อการเรียนรู้และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น มามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม

ชูเกียรติ โพธิ์มัน (2548 : 15) กล่าวว่า การเรียนการสอน หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ ทักษะ เจตคติและค่านิยม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยการใช้วิธีการบอก แนะนำ ชี้แนะ ชักจูง แสดง สาธิต หรืออาจใช้หลายๆ วิธีรวมกัน

สมเดช สีแสง (2550 : 344) กล่าวว่า การเรียนการสอนเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนได้อย่างเต็มที่และเกิดทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

สรุปได้ว่า การเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการและมวลประสบการณ์ที่จัดการเรียนรู้
อย่างหลากหลายของครู เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่ตั้งจุดประสงค์ไว้

การดำเนินการจัดการเรียนการสอน

มีผู้ที่กล่าวถึงการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอนไว้ดังนี้

สมาน อัสวภูมิ (2549 : 250) กล่าวว่า ด้านการเรียนการสอนเป็นงาน ที่เกี่ยวข้องกับการจัด
ระบบงาน และ สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนคือ การจัด แผนชั้นเรียนและ
การจัดตารางสอน การจัดแผนชั้นเรียนเป็นการกำหนดรายวิชาต่างๆ ให้ผู้เรียน ได้เรียนอย่างมี
เป้าหมาย เป็นการกำหนดไว้ล่วงหน้าตลอดระยะเวลาการศึกษาว่าผู้เรียนจะได้เรียน รายวิชาใดบ้าง
มากน้อยเพียงใด โดยคำนึงถึงหลักสูตรที่ใช้เป็นหลัก และในการจัดชั้นเรียนนั้น สามารถแบ่งได้
หลายวิชา คือ แบ่งตามความสามารถ พิจารณาตามความสามารถของผู้เรียน และ จัดผู้เรียนที่มี
ความสามารถใกล้เคียงกันไว้ด้วยกัน แบ่งแบบคละกัน เป็นการจัดชั้นเรียน โดยรวม ผู้เรียนทุก
ลักษณะไว้ด้วยกัน เช่น อาจแบ่งห้องรายอักษรของรายชื่อ แบ่งตามเอกัตภาพ เป็นการ จัดชั้นเรียน
แบบพิเศษ โดยคำนึงถึงลักษณะของผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อให้การช่วยเหลือเฉพาะทางได้
ส่วนใหญ่จะเป็นการจัดชั้นเรียนสำหรับผู้เรียนที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ

การจัดตารางสอน เป็นการกำหนดตารางกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่จะ
ดำเนินการในแต่ละสัปดาห์ โดยกิจกรรมจะต้องสัมพันธ์กับเวลา หลักสูตร และการพัฒนาการของ
ผู้เรียน โดยมีหลักการ คือ ต้องบรรจุรายวิชาและเวลาเรียนให้ครบตามหลักสูตร กำหนดเวลาเรียน
เป็นจำนวนคาบตามที่หลักสูตรกำหนด หากวิชาใดมีความสำคัญมากอาจจะจัดจำนวนคาบไว้
มากกว่าได้ ต้องคำนึงความเหมาะสมของลักษณะวิชา เช่น วิชาที่มีน้ำหนักวิชามากควรเป็นตอนเช้า
วิชาที่มีการปฏิบัติควรเป็นตอนบ่าย เป็นต้น วิชาที่ต้องใช้ความคิดมากไม่ควรอยู่ต่อเนื่องกันมาก
เกินไปในเวลาเดียวกัน วิชาที่มีการปฏิบัติมาก ควรจัดไว้หลายคาบติดต่อกัน ควรจัดคาบเรียน และ
รายวิชาไว้ในภาคเช้ามากกว่าภาคบ่าย เพราะภาคบ่ายอากาศส่วนใหญ่ร้อนกว่าภาคเช้า การจัด
ตารางสอนต้องสัมพันธ์กับตารางเวลาของผู้สอนด้วย และควรเฉลี่ยคาบสอนของครูผู้สอนให้
ทัดเทียมกันหรือใกล้เคียงกัน

สรุปว่า การดำเนินการจัดการเรียนการสอนเป็นการจัดแผนชั้นเรียน และการจัด
ตารางสอน การกำหนดรายวิชาต่างๆ ให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีเป้าหมาย เป็นการกำหนด ไว้ล่วงหน้า
ตลอดระยะเวลาการศึกษาว่าผู้เรียนจะได้เรียนรายวิชาใดบ้างมากน้อยเพียงใด โดยคำนึงถึงหลักสูตร
ที่ใช้เป็นหลัก โดยในการจัดชั้นเรียนนั้นสามารถแบ่งได้ตามการพิจารณาตาม ความสามารถของ
ผู้เรียนและจัดผู้เรียนที่มีความสามารถใกล้เคียงกันไว้ด้วยกัน แบ่งแบบคละกัน เป็นการจัดชั้นเรียน
โดยรวมผู้เรียนทุกลักษณะไว้ด้วยกัน แบ่งตามเอกัตภาพ เป็นการจัดชั้นเรียนแบบ พิเศษ โดยคำนึงถึง

ลักษณะของผู้เรียนเป็นหลักเพื่อการให้การช่วยเหลือเฉพาะทางได้ ส่วนใหญ่จะเป็นการจัดชั้นเรียน สำหรับผู้เรียนที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ

การเตรียมการสอน

ความหมายของการเตรียมการสอน

เสาวนีย์ ลิกขาบัณฑิต (2548 : 115-118) ให้ความหมายของการเตรียมการสอนไว้ว่า เป็นการระบุนผลการเรียนรู้ที่ต้องการ และวิธีการซึ่งนำไปสู่ผลนั้นๆ ภายใต้การแนะนำดูแลของครู ความหมายดังกล่าว ชี้ให้เห็นจุดเน้นของความเปลี่ยนแปลง ในสมัยก่อนแนวคิดของครูมุ่งที่ตัวเนื้อหาเป็นสำคัญ แต่ในปัจจุบันเน้นถึงวิธีการซึ่งนำไปสู่ความเจริญงอกงามของผู้เรียน และหลักสูตรปัจจุบันเป็นหลักสูตรที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูมีบทบาทเป็นผู้แนะนำช่วยเหลือ

สมาน อัสวภูมิ (2549 : 256) กล่าวว่า การเตรียมการสอน หมายถึง การจัดวางแผน การสอน แนวการสอน หรือ โครงการสอน อันประกอบด้วย การกำหนดจุดประสงค์ การจัดเนื้อหา กิจกรรม ประสบการณ์ต่าง ๆ สื่อการเรียน สื่อการสอน วิธีสอน กระบวนการเรียนรู้ กลวิธีต่าง ๆ ตลอดจนวิธีการประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ตามที่กำหนดไว้

ความสำคัญและความจำเป็นของการเตรียมการสอน

เพื่อให้เชื่อมั่นได้ว่าการจัดกิจกรรม และประสบการณ์ต่าง ๆ มีความสัมพันธ์สอดคล้อง ต่อเนื่องกันเหมาะสมกับผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม มีกิจกรรมหลาย ๆ อย่างสอดคล้องกับ ความแตกต่าง และความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้ ทั้งยัง ป้องกัน การใช้เวลาอย่างไร้ประโยชน์ การเตรียมการสอนจะช่วยให้ครูใช้เวลาได้อย่างเหมาะสม การเตรียม บทเรียนมากเกินไปจนเป็นการอัดความรู้ให้แก่ผู้เรียน ไม่ส่งผลดีต่อการเรียนรู้ การเตรียมบทเรียน น้อยไปอาจทำให้ครูต้องสอนทบทวนซ้ำซากไปจนหมดเวลา สามารถช่วยให้ครูสามารถทำ การสอนได้อย่างมั่นใจเพราะ ได้มีการเตรียมกิจกรรมให้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียนตลอดจน เหมาะสมกับบุคลิกภาพของผู้สอนด้วย และมีประโยชน์สำหรับการสอนแทน ในกรณีที่ครูผู้สอน ประจำไม่สามารถมาสอนได้ครูคนอื่นก็สามารถสอนได้อย่างต่อเนื่อง เพราะได้มีการเตรียมการสอน ไว้ ทั้งช่วยให้การบริหารงานเป็นไปได้ด้วยดี ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์จะได้นำไปเป็นข้อมูลใน การวางแผนงานและนิเทศการสอน

การเตรียมการสอน (Instructional Systems Design) การเตรียมการสอน หรือที่ตำราบาง ตำราเรียกว่า การวางแผนการสอน บางตำราเรียกว่า การสร้างบทเรียน บางตำราเรียกว่า การออกแบบการสอน บางตำราเรียกว่า การออกแบบบทเรียน บางตำราเรียกว่า การพัฒนารายวิชา หรืออาจจะยังมีชื่อเรียกอย่างอื่นอีก สำหรับในภาษาอังกฤษนิยมใช้กันว่า Lesson Planning ในที่นี้จะ ขอใช้คำว่า การเตรียมการสอน

ลักษณะของการเตรียมหรือการวางแผนการสอนที่ดี

การเตรียมหรือการวางแผนการสอนที่ดี ควรมีลักษณะดังนี้

1. มีวัตถุประสงค์ของแต่ละบทเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินผลการเรียนการสอน
2. คำนึงถึงธรรมชาติ ความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน และระยะเวลาของการเรียนแต่ละครั้ง
3. มีกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ของผู้เรียน อันเป็นหนทางไปสู่การสรุปเป็นแนวความคิดหรือมโนทัศน์
4. เลือกวิธีสอนแบบต่าง ๆ มาใช้ให้เหมาะกับวัยของผู้เรียนและเหมาะกับบทเรียน
5. คำนึงถึงแหล่งทรัพยากร เพื่อสะดวกในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียน และจัดวิทยากรให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นของโรงเรียน

สรุปได้ว่า หากต้องการประสบผลสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนจะต้องวางแผนและเตรียมการเป็นอย่างดีเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียน ผู้สอนจะต้องเน้นกิจกรรมการวางแผนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วางแผน อยู่ภายใต้บริบทที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การวางแผนที่ดีจะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งลักษณะการวางแผนที่ดีต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้ ความแตกต่างระหว่างบุคคล กิจกรรมการเรียนที่สร้างสรรค์ มีทรัพยากรในการจัดการเรียนรู้และเลือกวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียนด้วย

การดำเนินการจัดการเรียนการสอน

มีผู้ให้ความหมายการดำเนินการเรียนการสอนไว้ดังนี้

สมาน อัสวภูมิจ (2549 : 256) กล่าวว่า ในการดำเนินการเรียนการสอนมีภาระงานที่ครูจะต้องดำเนินการ คือ การปฏิบัติการจัดการเรียนการสอน โดยการเรียนรู้จะเกิดขึ้นจะประสบ ความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการสอนของครูและพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นหลัก โดยจะต้องมีครูที่มีความรู้ความสามารถ มีการเตรียมการที่ดี มีระบบสนับสนุนที่ดีผู้เรียน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญก็จะต้องได้รับการเตรียมความพร้อมและมีความพร้อมที่จะเรียนด้วยและนอกจากการเตรียมความพร้อมของครูและนักเรียนแล้วก็ต้องมีการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ผู้บริหาร ตลอดจนผู้ปกครองก็ควรจะได้รับรู้และพร้อมจะให้การสนับสนุนการจัด การเรียนการสอนของโรงเรียนอย่างดียิ่งด้วย โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน และทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การ

ผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรมทั้งนี้โดยจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและ แหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่าย ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม

สุวิทย์ มุลคำ และอรทัย มุลคำ (2551 : 15 – 29) กล่าวว่า เพื่อให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนา หรือเปลี่ยนแปลงทางการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร สถานศึกษาต้องมีการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่หลากหลาย ดังนี้

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้แบบเอกัตภาพ เป็นการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยจะจัดให้สอดคล้องกับสติปัญญา ความสามารถ ความสนใจ ความต้องการและความสะดวกของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งผู้เรียนจะได้รับความรู้และ ประสบการณ์เรียนรู้ จากการศึกษา ค้นคว้า สืบค้นด้วยตนเอง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถและ ความสะดวกของผู้เรียน เป็นสำคัญ

การจัดการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียน เป็นกระบวนการที่ผู้สอนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ ผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองตามความต้องการ ความสนใจและความสามารถ จากศูนย์การเรียนที่ผู้สอนได้จัดเตรียมเนื้อหาสาระกิจกรรมและสื่อการสอนแบบผสม โดยปกติ ศูนย์การเรียนจะมีหลายศูนย์แต่ละศูนย์จะมีเนื้อหาสาระและกิจกรรมเบ็ดเสร็จในตัว ผู้เรียนจะ หมุนเวียนกันเข้าศึกษาหาความรู้จากศูนย์ต่าง ๆ ที่จัดเตรียมไว้อย่างหลากหลายจนครบทุกศูนย์ ผู้เรียนจะต้องประกอบกิจกรรมต่างๆ ตามที่โปรแกรมได้กำหนดเอาไว้ภายใต้การดูแลของผู้สอน ซึ่งผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นผู้จัดเตรียมศูนย์การเรียนให้คำแนะนำ อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ พร้อมทั้งประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียน โปรแกรม เป็นกระบวนการจัดการความรู้ที่มีการสร้าง บทเรียน โปรแกรมหรือบทเรียนสำเร็จรูปไว้ล่วงหน้าที่จะให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง จะเรียนรู้ได้เร็ว หรือตามความสามารถของแต่ละบุคคล โดยบทเรียนดังกล่าวจะเป็นบทเรียนที่น่าเนื้อหาสาระที่จะ ให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้มาแบ่งเป็นหน่วยย่อยหลายๆ กรอบเพื่อให้ง่ายต่อการเรียนรู้ในแต่ละกรอบจะมี เนื้อหา อธิบายคำถามที่เรียบเรียงไว้ต่อเนื่องกัน โดยเริ่มจากง่ายไปหายาก เพื่อมุ่งให้เกิดการเรียนรู้ ตามลำดับ บทเรียน โปรแกรมที่สมบูรณ์จะมีแบบทดสอบความก้าวหน้าของการเรียน โดยผู้เรียน สามารถทดสอบก่อนและหลังเรียนเพื่อตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเอง

การเรียนรู้โดยใช้บทเรียน โมดูลเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีการสร้างบทเรียนเป็นหน่วย ที่มี เนื้อหาหรือกลุ่มประสบการณ์จบในตัวเอง สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมี วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้แน่นอนและชัดเจน โมดูลหนึ่งๆ จะประกอบด้วย แนวคิด วัตถุประสงค์

กิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผลตามปกติ มักนิยมจัดไว้ในลักษณะเป็นแฟ้มห่วงชนิดปกแข็งบรรจุเอกสารสิ่งพิมพ์ด้วยกระดาษอย่างดี หรือรวบรวมเป็นชุดเอกสารเป็นหนังสือ เป็นต้น

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอน เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้จากชุดการสอน เป็นสื่อการสอนชนิดหนึ่งที่เป็นลักษณะของสื่อผสมเป็นการใช้สื่อตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่ต้องการ โดยอาจจัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนรู้ตามหัวข้อ เนื้อหา และประสบการณ์ ของแต่ละหน่วยที่ต้องการจะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ อาจจัดเอาไว้เป็นชุดบรรจุในกล่องซองหรือกระเป๋า ชุดการสอนแต่ละชุดประกอบด้วยเนื้อหาสาระ บัตรคำสั่ง ใบงานในการทำกิจกรรม วัสดุอุปกรณ์ เอกสาร ใบความรู้ เครื่องมือหรือสื่อที่จำเป็นสำหรับกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งแบบวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนที่อาศัยคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นเทคโนโลยีระดับสูงมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อหรือเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระ หรือประสบการณ์สำหรับผู้เรียนได้เรียนรู้ อาจจัดเป็นลักษณะบทเรียน หน่วยการเรียนรู้ หรือโปรแกรมการเรียนรู้ก็ได้

การจัดการเรียนรู้แบบ โครงงาน เป็นกระบวนการเรียนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า และลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถของตนเอง ซึ่งอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือกระบวนการอื่นๆ ที่เป็นระบบไปใช้ในการศึกษาหาคำตอบในเรื่องนั้นๆ ภายใต้อำนาจแนะนำ ปรีกษา และความช่วยเหลือจากผู้สอนหรือผู้ที่เชี่ยวชาญ เริ่มตั้งแต่การเลือกเรื่องหรือหัวข้อที่จะศึกษาการวางแผน การดำเนินงานตามขั้นตอนที่กำหนด ตลอดจนการนำเสนอผลงานซึ่งในการทำโครงการนั้นสามารถทำได้ทุกระดับชั้น อาจเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม จะกระทำในเวลาเรียนหรือนอกเวลาเรียนก็ได้

การจัดการเรียนรู้โดยการไปทัศนศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่นำผู้เรียนออกไปศึกษาเรียนรู้ ณ สถานที่ๆ เป็นแหล่งความรู้เรื่องนั้น โดยมีการศึกษาเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในสถานที่นั้นตามกระบวนการหรือวิธีการที่ผู้สอนและผู้เรียนได้ร่วมกันวางแผนไว้ และมีการอภิปรายสรุปผลการเรียนรู้ จากข้อมูลที่ได้ศึกษาเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่มีอยู่แล้วในวิถีชีวิตและการทำมาหากิน ในชุมชน สถานที่หรือสถาบันที่รัฐและประชาชนจัดขึ้น สื่อเทคโนโลยี สื่อเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่มีอยู่ในโรงเรียนและชุมชน บุคลากรผู้ที่มีความรู้ด้านต่างๆ ในชุมชน

สรุปได้ว่า การดำเนินการสอน คือ การจัดประสบการณ์ที่เหมาะสม ให้นักเรียนได้ปะทะกับสิ่งแวดล้อมเพื่อที่จะก่อให้เกิดความเจริญงอกงาม การสอนเป็นกระบวนการที่เกิดจากความเข้าใจในตัวผู้เรียน เข้าใจกระบวนการสอน การใช้สื่อการสอน การใช้บุคลิกท่าทางของครูรวมทั้งการ

วัดผลและประเมินผล การสอนจึงต้องประกอบด้วยศาสตร์และศิลป์จึงจะสามารถก่อให้เกิด
ประสบการณ์ที่มีความหมายต่อการเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์

การปรับปรุงการเรียนการสอน

การปรับปรุงการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่สถานศึกษาต้อง ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ เพราะ
การจัดการเรียนการสอนเป็นหัวใจสำคัญของงานวิชาการในการพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิด
ประสิทธิภาพสูงสุด มีผู้ให้ความสำคัญของการปรับปรุง การเรียนการสอนไว้ดังนี้

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 160 – 161) กล่าวถึง แนวทางการปฏิบัติงานเพื่อ
ปรับปรุงการเรียนการสอนที่ดีจะมีลักษณะเป็นการสอนที่มีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี ครอบ
องค์ประกอบของการสอนอันได้แก่ การตั้งจุดประสงค์การสอน การจัดเนื้อหาสาระ เป็นการที่ทำให้
ให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา ทั้งด้านความรู้ความคิด ด้านเจตคติและด้านทักษะ ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้
แจ่ม คิดชอบและปฏิบัติดี เกิดความเจริญเติบโตทุกด้านอย่างขึ้นบานและแจ่มใสเป็นการสอนที่
ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้สอดคล้องกับจุดประสงค์กับเนื้อหาและผู้เรียน โดยใช้
กิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมเป็นการจัดการสอนที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำกิจกรรมด้วย
ตนเอง หรือได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีและเกิด
ความกระตือรือร้นในการเรียน เป็นการสอนที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร การพัฒนา
ให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เน้นการคิดวิเคราะห์ห้วงจรรย์ และการแสวงหา ความรู้อย่างมี
กระบวนการ ผู้สอนต้องจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดคุณสมบัติ ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

ดังนั้น การปรับปรุงกระบวนการเรียนสอนเป็นการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอน
รู้จากปัญหาที่พบในการนิเทศการเรียนการสอนเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครูในด้านแนวคิด
และกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลายจากแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนและท้องถิ่น
โดยมุ่งเน้นเด็กเป็นสำคัญ เด็กได้เรียนรู้ที่แท้จริง เรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น เรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม
แสวงหาความรู้ด้วยตัวของเด็กให้เป็นคนที่มีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจสูง มีคุณธรรมประจำใจ
สามารถแก้ไขข้อขัดแย้ง ได้อย่างนุ่มนวล คนเก่ง มีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาสูง ฉลาด เรียนเก่ง
มีความสุข มีพัฒนาการด้านร่างกาย การเลี้ยงดูที่เหมาะสมทั้งกายและใจ

สรุปได้ว่า การเรียนการสอน หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลายของ
ครู เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนด การดำเนินธุรการ
ด้านการจัดการเรียนการสอน การเตรียมการสอน การดำเนินการเรียนการสอน การวัดผล
ประเมินผลการเรียนการสอน การนิเทศการสอน การปรับปรุงการสอน เป็นกระบวนการของการ
จัดการเรียนการสอน

การวัดผลและประเมินผลการเรียน

ความหมาย การวัดผลและประเมินผลการเรียน มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ธีรารัง บัวศรี (2542 : 236 – 238) ได้ให้ความหมายของการวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนว่าเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการวัดผล การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและจุดประสงค์ การตัดสินคุณค่าเชิงวิชาชีพของสิ่งใดสิ่งหนึ่งและกระบวนการของการกำหนด รวบรวมและประมวลข้อมูลที่มีประโยชน์เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 24 – 25) ได้กล่าวถึงการวัดและประเมินผล ไว้ ดังต่อไปนี้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียน ของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้ อย่างเต็มศักยภาพ สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษาจะต้องจัดทำหลักเกณฑ์และ แนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ถือปฏิบัติร่วมกัน และเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน

สงวน ลักษณะ (2544 : 1) กล่าวว่า การวัดและการประเมิน คือกระบวนการจัดเก็บ ข้อมูล รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตัดสินระดับของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียนเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ความสำเร็จที่พึงปรารถนาหรือผลความสำเร็จ ตามมาตรฐาน ผลการเรียนรู้

สรุปว่า การวัดผลและประเมินผลการเรียน หมายถึง กิจกรรม ของสถานศึกษาที่ปฏิบัติเพื่อต้องการทราบถึงผลการพัฒนาของผู้เรียนและเป็นแนวทางการปรับปรุง ในกิจกรรมที่ไม่บรรลุวัตถุประสงค์โดยใช้หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การกำหนด วิธี เกณฑ์การวัดและประเมินผล การเรียน การรายงานผลการเรียน การจัดทำเอกสารหลักฐาน การศึกษา และ การเทียบโอนผลการเรียน

ความสำคัญการวัดการประเมินผล มีผู้ให้ความสำคัญไว้ดังนี้

พิชัย เสริมจิตต์ (2542 : 169 – 174) ได้ให้ความสำคัญของการวัดการประเมินผล ว่าประโยชน์อย่างน้อย 5 ประการ คือ ประโยชน์ต่อครูผู้สอน ประโยชน์ต่อนักเรียน ประโยชน์ต่อแนะแนว ประโยชน์ต่อการบริหาร ประโยชน์การนิเทศและประโยชน์ต่อการวิจัย

ปรีชาพร วงษ์อนุตรโรจน์ (2543 : 34) ได้กล่าวไว้ว่า การวัดและประเมินผลเป็นสิ่งจำเป็น ในกระบวนการเรียนการสอนมีประโยชน์ในด้านต่างๆ คือ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู อาจารย์ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของนักเรียน นักศึกษาเพื่อปรับปรุงระบบ การบริหารงาน ในสถานศึกษาเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 2) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ต้องอยู่บน จุดมุ่งหมายพื้นฐานสองประการ ประการแรก คือ การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยเก็บ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนและการเรียนรู้ของผู้เรียนในระหว่างการเรียนการสอนอย่าง ต่อเนื่อง บันทึก วิเคราะห์ แปลความหมายข้อมูล แล้วนำมาใช้ในการส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไข การเรียนรู้ของผู้เรียนและการสอนของครู การวัดและประเมินผลกับการสอนจึงเป็นเรื่องที่สัมพันธ์ กันหากขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดการเรียนการสอนก็ขาดประสิทธิภาพ การประเมินระหว่างการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้เช่นนี้เป็นการวัดและประเมินผลเพื่อการพัฒนาที่เกิดขึ้นใน ห้องเรียนทุก วัน เป็นการประเมินเพื่อให้รู้จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง จึงเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนาในการเก็บ ข้อมูลผู้สอนต้องใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การซักถาม การระดมความคิดเห็นเพื่อให้ได้มติข้อสรุปของประเด็นที่กำหนด การใช้แฟ้มสะสมงาน การใช้ ภาระงานที่เน้นการปฏิบัติ การประเมินความรู้เดิม ผู้เรียนประเมินตนเอง การให้เพื่อนประเมิน เพื่อน และการใช้เกณฑ์การให้คะแนนสิ่งสำคัญที่สุดในการประเมินเพื่อพัฒนาคือการให้ข้อมูล ย้อนกลับแก่ผู้เรียนในลักษณะคำแนะนำที่เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ทำให้การเรียนรู้พอก พูนแก้ไขความคิดความเข้าใจเดิมที่ไม่ถูกต้อง ตลอดจนการให้ผู้เรียนสามารถตั้งเป้าหมายและ พัฒนาคนได้จุดมุ่งหมาย ประการที่สอง คือ การวัดและประเมินผลเพื่อตัดสิน ผลการเรียนเป็น การประเมินสรุปผลการเรียนรู้ซึ่งมีหลายระดับ ได้แก่ เมื่อเรียนจบหน่วยการเรียนรู้รายวิชาเพื่อ ตัดสินให้คะแนนหรือให้ระดับผลการเรียน ให้การรับรองความรู้ความสามารถของผู้เรียนว่าผ่าน รายวิชาหรือไม่ควรได้รับการเลื่อนชั้นหรือไม่หรือสามารถจบหลักสูตรหรือไม่ในการประเมินเพื่อ ตัดสินผลการเรียนที่ดีต้องให้โอกาสผู้เรียนแสดงความรู้ความสามารถด้วยวิธีการที่หลากหลายและ พิจารณาตัดสินบนพื้นฐานของเกณฑ์ผลการปฏิบัติมากกว่าใช้เปรียบเทียบระหว่างผู้เรียน

สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียน เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญยิ่งต่อ การจัดการ เรียนการสอนเพราะจะได้ทราบถึงผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่าประสบ ความสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์ หากไม่และสามารถเป็นแนวทางในการปรับปรุงเพื่อให้กิจกรรม การเรียนการ สอนมีประสิทธิภาพและเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์สถานศึกษาในเรื่องของการมี คุณภาพของ การจัดกิจกรรมการเรียนเขตสถานศึกษา

หลักการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียน

มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับ หลักการดำเนินการวัดผลและประเมินผลไว้ดังนี้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553 : 28 – 29) กล่าวว่า การวัดและการประเมินผล การเรียน มีหลักวิธีการประเมินผล 3 ลักษณะ คือ การประเมินผลก่อนเรียน การประเมินผลระหว่าง เรียน การประเมินผลหลังเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 5) กล่าวว่า สถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบการวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม การวัดและการประเมินผลการเรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนและตัดสินผลการเรียน การวัดและประเมินผลการเรียนต้องสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการเรียน/ตัวชี้วัด ตามกลุ่มสาระ การเรียนที่กำหนดในหลักสูตรสถานศึกษาและจัดให้มีการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และ เขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตลอดจนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การวัดและประเมินผลการเรียนเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอนต้องดำเนินการด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถวัดและประเมินผลผู้เรียนได้อย่างรอบด้านทั้งด้านความรู้ ความคิด กระบวนการ พฤติกรรมและเจตคติ เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัดธรรมชาติวิชาและระดับชั้นของผู้เรียน โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเที่ยงตรง ยุติธรรมและเมื่อรู้ได้การประเมินผู้เรียนพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติกกรรมการสังเกตพฤติกรรมการเรียนการร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและ เป็นแบบการศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของตรวจสอบผลการประเมินผล การเรียนมีการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างสถานศึกษาและระหว่างรูปแบบการศึกษาต่างๆ ให้สถานศึกษาจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาเพื่อเป็นหลักฐาน การประเมินผลการเรียน รายงานผลการเรียนแสดงวุฒิการศึกษาและรับรองผลการเรียนของผู้เรียน

สรุปว่า หลักการวัดและประเมินผลการศึกษาสมควรครอบคลุมการเรียนทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านทักษะการปฏิบัติและด้านเจตคติ โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติก กรรมการสังเกตพฤติกรรมการเรียนการร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่กับกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมกับแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา การวัดผลควรใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การทดสอบ การจัดอันดับคุณภาพ การใช้แบบสอบถาม การสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกเพิ่มสะสมงาน การปฏิบัติจริง การศึกษารายบุคคล และการให้สร้างจินตนาการ

วิธีการวัดและประเมินผลการเรียน

มีผู้กำหนดวิธีวัดประเมินผลการเรียนไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 14) กล่าวว่า สถานศึกษาต้องดำเนินการวัดและประเมินผลให้ครบองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ เป็นการประเมินความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ ทักษะการคิด ที่กำหนดอยู่ในตัวชี้วัดในหลักสูตรซึ่งจะนำไปสู่

การสรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ ผู้สอนวัดและประเมินผลการเรียนผู้เรียน เป็นรายวิชาตามตัวชี้วัดในรายวิชาพื้นฐานและตามผลการเรียนรู้ในรายวิชาเพิ่มเติมตามที่กำหนดใน หน่วยการเรียนรู้ ผู้สอนใช้วิธีการที่หลากหลายจากแหล่งข้อมูลหลายๆ แหล่งเพื่อให้ได้ผลการ ประเมินที่สะท้อนความรู้ ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน โดยวัดและประเมินการเรียนรู้อย่าง ต่อเนื่องไปพร้อมกับการจัดการเรียนการสอนสังเกตพัฒนาการและความประพฤติของผู้เรียน สังเกตพฤติกรรมกรเรียน การร่วมกิจกรรม ผู้สอนควรเน้นการประเมินตามสภาพจริง เช่น การประเมินการปฏิบัติงาน การประเมินจากโครงการ หรือการประเมินจากแฟ้มสะสมงาน ฯลฯ ควบคู่ไปกับการใช้การทดสอบแบบต่างๆ อย่างสมดุล ต้องให้ความสำคัญกับการประเมินระหว่าง เรียนมากกว่าการประเมินปลายปี/ปลายภาคและใช้เป็นข้อมูลเพื่อประเมินการได้เลื่อนชั้นเรียนและ การจบการศึกษาระดับต่างๆ

การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนของผู้เรียนให้ครูประจำวิชาดำเนินการวัดผล ตามเกณฑ์ที่กำหนดการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน โดยการประเมินศักยภาพของ ผู้เรียนในการอ่านหนังสือ เอกสาร และสื่อต่างๆ เพื่อหาความรู้เพิ่มพูนประสบการณ์เพื่อความ สุนทรีย์และประยุกต์ใช้ แล้วนำเนื้อหาสาระที่อ่านมาคิดวิเคราะห์นำไปสู่การแสดงความคิดเห็น การสังเคราะห์ สร้างสรรค์ การแก้ปัญหาในเรื่องต่างๆ และถ่ายทอดความคิดนั้นด้วยการเขียนที่มี จำนวนภาษาถูกต้อง มีเหตุผลและลำดับขั้นตอนในการนำเสนอ สามารถสร้าง ความเข้าใจแก่ผู้อ่าน ได้อย่างชัดเจนตามระดับความสามารถในแต่ละระดับชั้น การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และ เขียน ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสรุปผลเป็นรายปี/รายภาค เพื่อวินิจฉัย และใช้เป็นข้อมูลใน การพัฒนาผู้เรียนและประเมินการเลื่อนชั้นตลอดจนการจบการศึกษาระดับต่างๆ

การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ให้ครูผู้สอนดำเนินการวัดผลไป พร้อม กับการประเมินผลระดับชั้นเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็น การประเมินคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการใน คุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะ พลเมืองไทยและพลโลก หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 คุณลักษณะ ในการประเมินให้ประเมินแต่ละคุณลักษณะ แล้ว รวบรวมผลการประเมินจากผู้ประเมินทุกฝ่ายและแหล่งข้อมูลหลายแหล่งเพื่อให้ได้ข้อมูลนำมา การสรุปผลเป็นรายปี/รายภาค และใช้เป็นข้อมูลเพื่อประเมินการเลื่อนชั้นและการจบการศึกษา ระดับต่างๆ

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ประเมินเป็นรายปี โดยสถานศึกษาเป็นผู้ กำหนด แนวทางการประเมิน ผู้รับผิดชอบกิจกรรมดำเนินการประเมิน ตามจุดประสงค์การประเมิน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของผู้เรียน และเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แต่ละกิจกรรมและใช้เป็นข้อมูลประเมินการเลื่อนชั้นเรียน และการจบการศึกษาในระดับต่างๆ ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน (ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้นำเพื่อประโยชน์ นักศึกษาวิชาทหาร และกิจกรรม ชุมนุม/ชมรม) กิจกรรม เพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

สรุปว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวการปฏิรูปการศึกษานับการ ประเมินตามสภาพจริงมีวิธีการ คือ สังเกตการณ์แสดงออกเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ชิ้นงาน ผลงาน รายงาน การสัมภาษณ์ บันทึกของผู้เรียนการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอน การวัดและประเมินผลภาคปฏิบัติ การวัดและประเมินผลด้านความสามารถการวัดและประเมินผล การเรียนรู้โดยใช้แฟ้มผลงานและอื่นๆ

เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียน

มีผู้กำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล การเรียนไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 25) กล่าวว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

การตัดสินผลการเรียน คือ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน คือ ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัดและผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชา ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินและมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษาในการกำหนดวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การให้ระดับผลการเรียน คือ การตัดสินผลการเรียนรายวิชากลุ่มสาระ การเรียนรู้ ให้ใช้ระบบตัวเลข 8 ระดับ แสดงระดับผลการเรียนในแต่ละกลุ่มสาระ คือ ระดับ ผลการเรียน 4 ความหมาย ดีเยี่ยม ช่วงคะแนนเป็นร้อยละ 80-100 คะแนน ระดับผลการเรียน 3.5 ความหมาย ดีมาก ช่วงคะแนนเป็นร้อยละ 75-79 คะแนน ระดับผลการเรียน 3 ความหมาย ดี ช่วง คะแนนเป็นร้อยละ 70-74 คะแนน ระดับผลการเรียน 2.5 ความหมาย ค่อนข้างดี ช่วงคะแนนเป็น ร้อยละ 65-69 คะแนน ระดับผลการเรียน 2 ความหมาย ปานกลาง ช่วงคะแนนเป็นร้อยละ 60-64 คะแนน ระดับผลการเรียน 1.5 ความหมาย พอใช้ ช่วงคะแนนเป็นร้อยละ 55-59 คะแนน ระดับผลการเรียน 1 ความหมาย ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ ช่วงคะแนนเป็นร้อยละ 50-54 คะแนน ระดับ ผลการเรียน 0 ความหมาย ต่ำกว่าเกณฑ์ ช่วงคะแนนเป็นร้อยละ 0-49 คะแนน

การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เป็นผ่านและไม่ผ่าน ถ้ากรณีที่ผ่าน กำหนดเกณฑ์การตัดสินเป็นดีเยี่ยม ดี และผ่าน ดีเยี่ยม หมายถึง มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถ ในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ที่มีคุณภาพดีเลิศอยู่เสมอ ดี หมายถึง มีผลงานที่แสดงถึง ความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ ผ่าน หมายถึง มีผลงานที่แสดงถึง ความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ แต่ยังมีข้อบกพร่องบาง ประการ ไม่ผ่าน หมายถึง ไม่มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน หรือถ้ามีผลงาน ผลงานนั้นยัง มีข้อบกพร่องที่ต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข หลายประการ

การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวมทุกคุณลักษณะเพื่อการเลื่อนชั้นและจบ การศึกษาเป็นผ่านและไม่ผ่าน ในการผ่านกำหนดเกณฑ์การตัดสินเป็นดีเยี่ยม ดี และผ่าน และ ความหมายของแต่ละระดับ คือ ดีเยี่ยม หมายถึง ผู้เรียนปฏิบัติตามคุณลักษณะจนเป็นนิสัย และ นำ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อประโยชน์สุขของ ตนเองและสังคม โดยพิจารณาจากผล การประเมิน ระดับดีเยี่ยม จำนวน 5-8 คุณลักษณะ และไม่มีคุณลักษณะใดได้ผลการประเมิน ต่ำกว่า ระดับ ดี หมายถึง ผู้เรียนมีคุณลักษณะในการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ เพื่อให้เป็นการยอมรับ ของสังคม โดยพิจารณาจาก ได้ผลการประเมินระดับดีเยี่ยม จำนวน 1-4 คุณลักษณะ และไม่มี ทุกลักษณะใด ได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับดี หรือ ได้ผลการประเมินระดับดีเยี่ยม จำนวน 4 คุณลักษณะ และไม่มี คุณลักษณะใดได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับผ่าน หรือ ได้ผลการประเมิน ระดับดี จำนวน 5-8 คุณลักษณะ และไม่มีคุณลักษณะการประเมินต่ำกว่า ระดับผ่าน ผ่าน หมายความว่า ผู้เรียนรับรู้และ ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และเงื่อนไขที่สถานศึกษากำหนด โดยพิจารณาจากได้ผล การประเมินระดับ ผ่าน จำนวน 5-8 คุณลักษณะ และไม่มีคุณลักษณะใดได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับผ่าน หรือได้ผล การประเมินระดับดี จำนวน 4 คุณลักษณะและ ไม่มีคุณลักษณะใด ได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับ ผ่าน ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนรู้รับและปฏิบัติได้ไม่ครบตามกฎเกณฑ์ และเงื่อนไขที่สถานศึกษา กำหนด โดยพิจารณาจากผลการประเมินระดับไม่ผ่าน ตั้งแต่ 1 คุณลักษณะ

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจะต้องพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมการ ปฏิบัติ กิจกรรมและผลงานของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดและให้ผลการประเมินเป็นผ่าน และ ไม่ผ่าน “พ” หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติกิจกรรมและ มีผลงาน ตาม เกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด “มพ” หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติ กิจกรรม และ มีผลงานไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนด กรณีที่ผู้เรียนได้ผลการเรียน “มพ”สถานศึกษาคือต้องจัดซ่อมเสริมให้ผู้เรียนทำกิจกรรมในส่วนที่ผู้เรียน ไม่ได้เข้าร่วมหรือไม่ได้ทำ จนครบถ้วน แล้วจึงเปลี่ยนผลการเรียนจาก “มพ” เป็น “พ” ได้ ทั้งนี้ ดำเนินการให้เสร็จสิ้น ภายใน ภาคเรียนนั้นๆ ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่จะพิจารณาขยายเวลา

ออกไปอีกไม่เกิน 1 ภาคเรียน สำหรับภาคเรียนที่ 2 ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในปีการศึกษานั้น การเลื่อนชั้น คือ ผู้เรียนจะได้รับการเลื่อนชั้น เมื่อสิ้นปีการศึกษาเมื่อมีคุณสมบัติตาม เกณฑ์ ดังต่อไปนี้รายวิชาพื้นฐานและรายวิชาเพิ่มเติมได้รับการตัดสินผลการเรียนผ่านตามเกณฑ์ที่ สถานศึกษากำหนด ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินและมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนดในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ระดับผลการเรียนเฉลี่ยในปีการศึกษานั้นควรได้ไม่ต่ำกว่า 1.00 รายวิชาใดที่ไม่ผ่านเกณฑ์ การประเมิน สถานศึกษาสามารถซ่อมเสริมผู้เรียนให้ได้รับการแก้ไขในภาคเรียนถัดไป ทั้งนี้ สำหรับภาคเรียนที่ 2 ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในปีการศึกษานั้นทั้งนี้ ถ้าผู้เรียนมีข้อบกพร่อง เพียงเล็กน้อยตามที่ครูประจำวิชาแจ้ง และเห็นว่าสามารถสอนซ่อมเสริมได้ ให้สถานศึกษาใช้ดุลย พินิจของสถานศึกษาที่จะผ่อนผันให้เลื่อนชั้นได้

ในกรณีที่ผู้เรียนมีหลักฐานการเรียนรู้ที่แสดงว่ามีความสามารถดีเลิศ สถานศึกษาอาจให้ โอกาสผู้เรียนเลื่อนชั้นกลางปีการศึกษา โดยสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประกอบด้วย ฝ่าย วิชาการของสถานศึกษาและผู้แทนของเขตพื้นที่การศึกษาหรือคณบดี ประเมินผู้เรียนและตรวจ คุณสมบัติให้ครบถ้วนตามเงื่อนไข 3 ประการ คือ มีผลการเรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมาและมีผลการ เรียนระหว่างปีที่กำลังศึกษาอยู่ในเกณฑ์ ดีเยี่ยม มีวุฒิภาวะเหมาะสมที่จะเรียนในชั้นที่สูงขึ้น ผ่าน การประเมินผลความรู้ความสามารถทุกรายวิชาของชั้นปีที่เรียนปัจจุบัน และความรู้

ความสามารถทุกรายวิชาในภาคเรียนแรกของชั้นปีที่เลื่อนชั้น อนุมัติให้เลื่อนชั้นกลางปี การศึกษา ไปเรียนชั้นสูงขึ้นได้ 1 ระดับชั้นนี้ต้องได้รับการยินยอมจากผู้เรียนและผู้ปกครองและ ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นก่อนเปิดภาคเรียนที่ 2 ของปีการศึกษานั้น สำหรับในกรณีที่พบว่า มี ผู้เรียนกลุ่มพิเศษประเภทต่าง ๆ มีปัญหาในการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาคำเนินงานร่วมกับสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษา/ศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัด/ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษาหน่วยงานตน สังกัด โรงเรียนเฉพาะความพิการหาแนวทางการแก้ไขและพัฒนา

การสอนซ่อมเสริม คือ การสอนซ่อมเสริม เป็นการสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องกรณีที่ ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะกระบวนการ หรือมีคุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด สถานศึกษา จะต้องสอนซ่อมเสริมเป็นกรณีพิเศษนอกเหนือไปจากการสอนตามปกติ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียน สามารถ บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด ที่กำหนดไว้เป็นการให้โอกาสแก่ผู้เรียนได้เรียนรู้ และ พัฒนา โดย จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล

การเรียนซ้ำชั้น คือ ผู้เรียนที่ไม่ผ่านรายวิชาจำนวนมากและมีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหาต่อ การเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น สถานศึกษาอาจตั้งคณะกรรมการพิจารณาให้เรียนซ้ำชั้นได้ทั้งนี้ให้ คำนึงถึงวุฒิภาวะและความรู้ความสามารถของผู้เรียน เป็นสำคัญ ผู้เรียนที่ไม่มีคุณสมบัติ ตามเกณฑ์

การเลื่อนชั้นจะต้องเรียนซ้ำชั้น แต่ทั้งนี้อาจได้รับการพิจารณาให้เลื่อนชั้นได้หากผู้เรียน มีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่ง

สรุปว่า การจัดทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการวัดการประเมินผลของสถานศึกษา เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการดำเนินการประเมินผลการเรียน และภารกิจต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน ให้การประเมินผลการเรียนการสอนของสถานศึกษามีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ถูกต้อง ยุติธรรม และมีผลการดำเนินงานที่น่าเชื่อถือเป็นที่ยอมรับทั้งด้านสังคมและกฎหมายจากทุกฝ่าย ซึ่งสถานศึกษาอาจจัดทำเป็นระเบียบของสถานศึกษาได้

การรายงานผลการเรียน

มีผู้ให้ความหมายการรายงานผลการเรียนไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 30) กล่าวว่า การรายงานผลการเรียนเป็นการสื่อสาร ให้ผู้ปกครองและผู้เรียนทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งสถานศึกษาต้องสรุปผลการประเมินและจัดทำเอกสารรายงานให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะหรืออย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง การรายงานผลการเรียนสามารถรายงานเป็นระดับคุณภาพปฏิบัติของผู้เรียนที่สะท้อนมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้

จุดมุ่งหมายการรายงานผลการเรียน เพื่อแจ้งให้ผู้เรียน ผู้เกี่ยวข้องทราบ ความก้าวหน้าของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียน ผู้เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียน ผู้เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการเรียนกำหนด แนวทางการศึกษาและการเลือกอาชีพเพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้เกี่ยวข้องใช้ในการออกเอกสารหลักฐานการศึกษา ตรวจสอบและรับรองผลการเรียนหรือวุฒิทางการศึกษาของผู้เรียน เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด ใช้ประกอบในการกำหนดนโยบายแผนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อมูลในการรายงานผลการเรียน ข้อมูลระดับชั้นเรียน ประกอบด้วย เวลาเรียน ผลการประเมินความรู้ความสามารถ พฤติกรรมการเรียน ความประพฤติ และผลงานในการเรียน ของผู้เรียน เป็นข้อมูลสำหรับรายงานให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้สอน และผู้ปกครอง ได้รับทราบความก้าวหน้า ความสำเร็จในการเรียนของผู้เรียนเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนกำหนด เป้าหมายและวิธีการในการพัฒนาผู้เรียน

ข้อมูลระดับสถานศึกษา ประกอบด้วย ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนกลุ่ม สาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ผลการประเมินคุณ ลักษณะอันพึงประสงค์ ผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายปี/รายภาค ผลการประเมิน ความก้าวหน้า

ในการเรียนรายปี/รายภาค โดยรวมของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูล และ สนเทศในการพัฒนาการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด การตัดสินการเลื่อนชั้นและการซ่อมเสริมผู้เรียนที่มีข้อบกพร่องให้ผ่านระดับชั้น และ เป็นข้อมูลในการออกเอกสารหลักฐานการศึกษา

ข้อมูลระดับเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ ผลการประเมินคุณภาพของผู้เรียนด้วย แบบประเมินที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำขึ้นในกลุ่มสาระการเรียนรู้สำคัญในระดับชั้นที่ นอกเหนือจากการประเมินคุณภาพระดับชาติ เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องใช้วางแผนและดำเนิน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพ และ มาตรฐานการศึกษาของผู้เรียนและสถานศึกษา

ข้อมูลระดับชาติ ได้แก่ ผลการประเมินคุณภาพของผู้เรียนด้วยแบบประเมินที่เป็นมาตรฐานระดับชาติในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สำคัญในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งดำเนินการ โดยหน่วยงานระดับชาติ เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องใช้วางแผนและดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของผู้เรียน สถานศึกษา ทั้งถิ่น เขตพื้นที่การศึกษาและประเทศชาติ รวมทั้งนำไปรายงานในเอกสารหลักฐานการศึกษาของผู้เรียน ข้อมูลพัฒนาการของผู้เรียนด้านอื่นๆ ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการ ทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และพฤติกรรมต่างๆ เป็นข้อมูลส่วนหนึ่งของการแนะนำ และจัดระบบการดูแลช่วยเหลือ เพื่อแจ้งให้ผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ ข้อมูล โดยผู้มีหน้าที่รับผิดชอบแต่ละฝ่ายนำไปใช้ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาผู้เรียนให้เกิด พัฒนาการอย่างถูกต้อง เหมาะสม รวมทั้งนำไปจัดทำเอกสารหลักฐานแสดงพัฒนาการของผู้เรียน

สรุปว่า การรายงานผลการเรียนเป็นการรายงานผลการดำเนินงานประเมินผลการ ความรู้ระดับต่าง ๆ ให้ผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้รับทราบความก้าวหน้า แก้ไขผลการเรียนของผู้เรียน เพื่อให้ทุกฝ่ายใช้เป็นข้อมูลรวมกันในการปรับปรุงการเรียนของผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สอนและการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายที่วางไว้

เอกสารหลักฐานการศึกษา

มีผู้กำหนดเอกสารหลักฐานการศึกษาไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 35) กล่าวว่า เอกสารหลักฐานการศึกษาที่สถานศึกษา เองจัดทำให้กับผู้เรียนและเป็นหลักฐานของสถานศึกษาประกอบไปด้วย

เอกสารหลักฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ประกอบด้วย ระเบียบ แสดงผลการเรียน (ปพ.1: ปพ.1:บ, ปพ.1:พ)ใช้เป็นเอกสารบันทึกผลการเรียนของผู้เรียนตามสาระ การเรียน กลุ่มวิชาและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้เรียนในแต่ละช่วงชั้นของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นหลักฐานแสดงสถานภาพและความสำเร็จในการศึกษาของผู้เรียนแต่ละคนและใช้เป็นหลักฐานในการสมัครเข้าศึกษาต่อ สมัครเข้าทำงานหรือดำเนินการในเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้อง

หลักฐานแสดงวุฒิการศึกษา (ใบประกาศนียบัตร) (ปพ.2 บ และ 2 พ) เป็นเอกสาร ที่โรงเรียนออกให้กับผู้สำเร็จการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี และผู้สำเร็จหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อแสดงศักดิ์และสิทธิ์ของผู้สำเร็จการศึกษาและรับรองวุฒิการศึกษาของผู้เรียนให้ผู้เรียนนำไปใช้เป็นหลักฐานแสดงระดับวุฒิการศึกษาของตน

แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา (ปพ.3) เป็นเอกสารรายงานรายชื่อและข้อมูลของ ผู้สำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในแต่ละระดับ การศึกษา เพื่อใช้เป็นหลักฐานสำหรับตรวจสอบยืนยันและรับรองความสำเร็จและวุฒิการศึกษา ของผู้สำเร็จการศึกษาแต่ละคนต่อเขตพื้นที่การศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารหลักฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด แบบบันทึกผลการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน รายวิชา (ปพ.5) เป็นเอกสารสำหรับผู้สอน ใช้บันทึกเวลาเรียน ข้อมูล ผลการวัด และ ประเมินผลการเรียนและข้อมูลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนแต่ละคนที่เรียนในห้องหรือกลุ่มเดียวกันเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปรับปรุง แก้ไข ส่งเสริม และ ตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งใช้เป็นหลักฐานสำหรับตรวจสอบ ยืนยัน สภาพการเรียน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนแต่ละคน

แบบบันทึกผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล (ปพ.6) เป็นเอกสารสำหรับ บันทึก ข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียน พัฒนาการในด้านต่าง ๆ และข้อมูลอื่น ๆ ของผู้เรียนทั้งที่สถานศึกษา หรือที่บ้าน เพื่อใช้สำหรับสื่อสารสำหรับสถานศึกษากับผู้ปกครองของผู้เรียนให้รับทราบและเกิดความเข้าใจในตัวผู้เรียนร่วมกัน

ใบรับรองผลการเรียน (ปพ.7) เป็นเอกสารที่สถานศึกษาออกให้กับผู้เรียนเป็นการเฉพาะกิจ เพื่อรับรองสถานภาพทางการศึกษาของผู้เรียนเป็นการชั่วคราว ทั้งกรณีผู้เรียนยังไม่สำเร็จการศึกษา และสำเร็จการศึกษาแล้ว ข้อกำหนดของเอกสาร

ระเบียบสะสม (ปพ.8) เป็นเอกสารสำหรับบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับ พัฒนาการ และ ผลงาน ด้านต่างๆ ของผู้เรียนทั้งที่สถานศึกษาและที่บ้าน เพื่อประโยชน์ในการแนะแนวผู้เรียนใน ทุกๆ ด้าน

สรุปว่า การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา เป็นการจัดทำเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนของผู้เรียน เพื่อเป็นข้อมูลแสดงผลการดำเนินการวัดผล และ

ประเมินผลของสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง และเป็นเอกสารหลักฐานแสดงวุฒิการศึกษาทางการศึกษาของผู้เรียน

การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

ความเป็นมาของการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 24) การปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดไว้ดังนี้ หมวด 4 แนวการจัดการศึกษามาตรา 24 (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถ ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ และ มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา หมวด 6 มาตรฐานและ การประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการ และ หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาตรา 67 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย

ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้นำการวิจัยมาใช้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ดังนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1. 2548 : 2)

1. การวิจัยในกระบวนการเรียนรู้ มุ่งให้ผู้เรียนทำวิจัย เพื่อใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถวิจัยในเรื่องที่สนใจหรือต้องการหาความรู้หรือต้องการแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ ซึ่งกระบวนการวิจัยจะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิด ฝึกการวางแผน ฝึกการดำเนินงานและฝึกหาเหตุผลในการตอบปัญหา โดยผสมผสานองค์ความรู้แบบบูรณาการเพื่อให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้จากสถานการณ์จริง

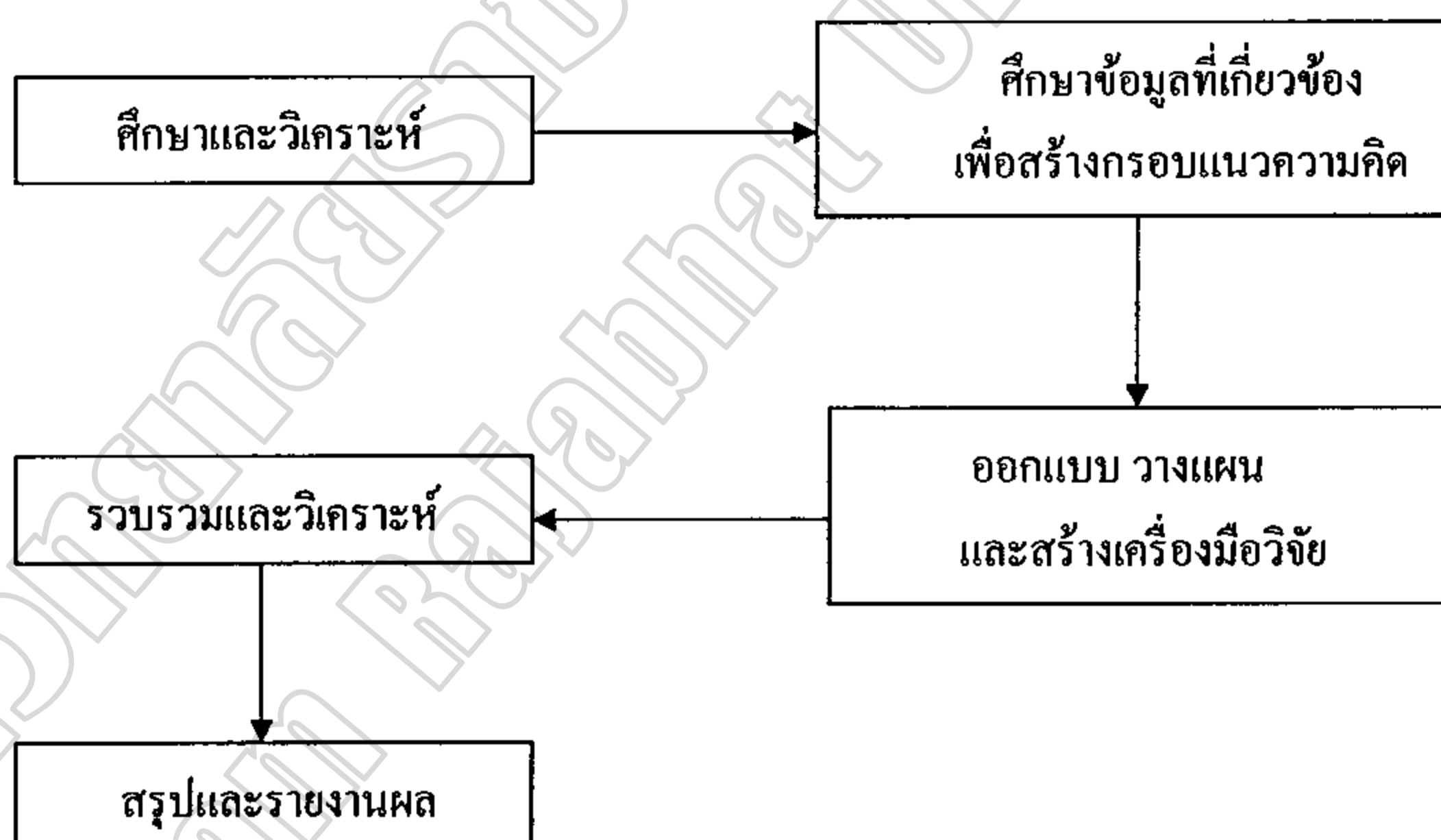
2. การวิจัยพัฒนาการเรียนรู้ มุ่งให้ผู้สอนสามารถทำวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ด้วยการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้ วางแผนแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ผู้สอนสามารถทำวิจัยและพัฒนาวัตกรรมการศึกษาที่นำไปสู่คุณภาพการเรียนรู้ ด้วยการศึกษวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้ ออกแบบและพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้ ทดลองใช้ วัตกรรมการเรียนรู้ เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ผลการใช้วัตกรรมการนั้น ๆ และผู้สอนสามารถนำกระบวนการวิจัยมาจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ด้วยการใช้นวัตกรรมที่ช่วย

ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนจากการวิเคราะห์ปัญหา สร้างแนวทางเลือกในการแก้ไขปัญหา ดำเนินการตามแนวทางที่เลือก และสรุปผลการแก้ไขปัญหาอันเป็นการฝึกทักษะ ฝึกกระบวนการคิด ฝึกการจัดการจากการเผชิญสภาพการณ์จริงและปรับประยุกต์มวลประสบการณ์มาใช้แก้ไขปัญหา

3. การวิจัยพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มุ่งให้ผู้บริหารทำการวิจัยและนำผลการวิจัยมาประกอบการตัดสินใจ รวมทั้งจัดทำนโยบายและวางแผนบริหารจัดการสถานศึกษาให้เป็นองค์กรที่นำไปสู่คุณภาพการจัดการศึกษา และเป็นแหล่งสร้างเสริมประสบการณ์เรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ

กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ มีขั้นตอนการวิจัยเช่นเดียวกับกระบวนการวิจัยโดยทั่วไป ดังภาพประกอบ 2.1 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1. 2548 : 3)



ภาพประกอบ 2.1 ขั้นตอนการวิจัยโดยทั่วไป

กระบวนการวิจัยเพื่อการเรียนรู้ ได้มีการนำกระบวนการวิจัยทั่วไปมาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหา การเรียนรู้หรือการพัฒนาการเรียนรู้เป็นสำคัญ ดังนั้น ในขั้นการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหา จึงต้องเน้นไปที่ผลการพัฒนาผู้เรียน 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ (Cognitive Domain) ด้านทักษะ (Psychomotor Domain) และ ด้านเจตคติ (Affective Domain) และก่อนที่ผู้สอนจะทำการวิจัยในกระบวนการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาหรือเพื่อพัฒนาผู้เรียน เช่นเดียวกันกับผู้บริหารจะทำการวิจัยเพื่อ

แก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งองค์ประกอบของกระบวนการวิจัยเพื่อการเรียนรู้ มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

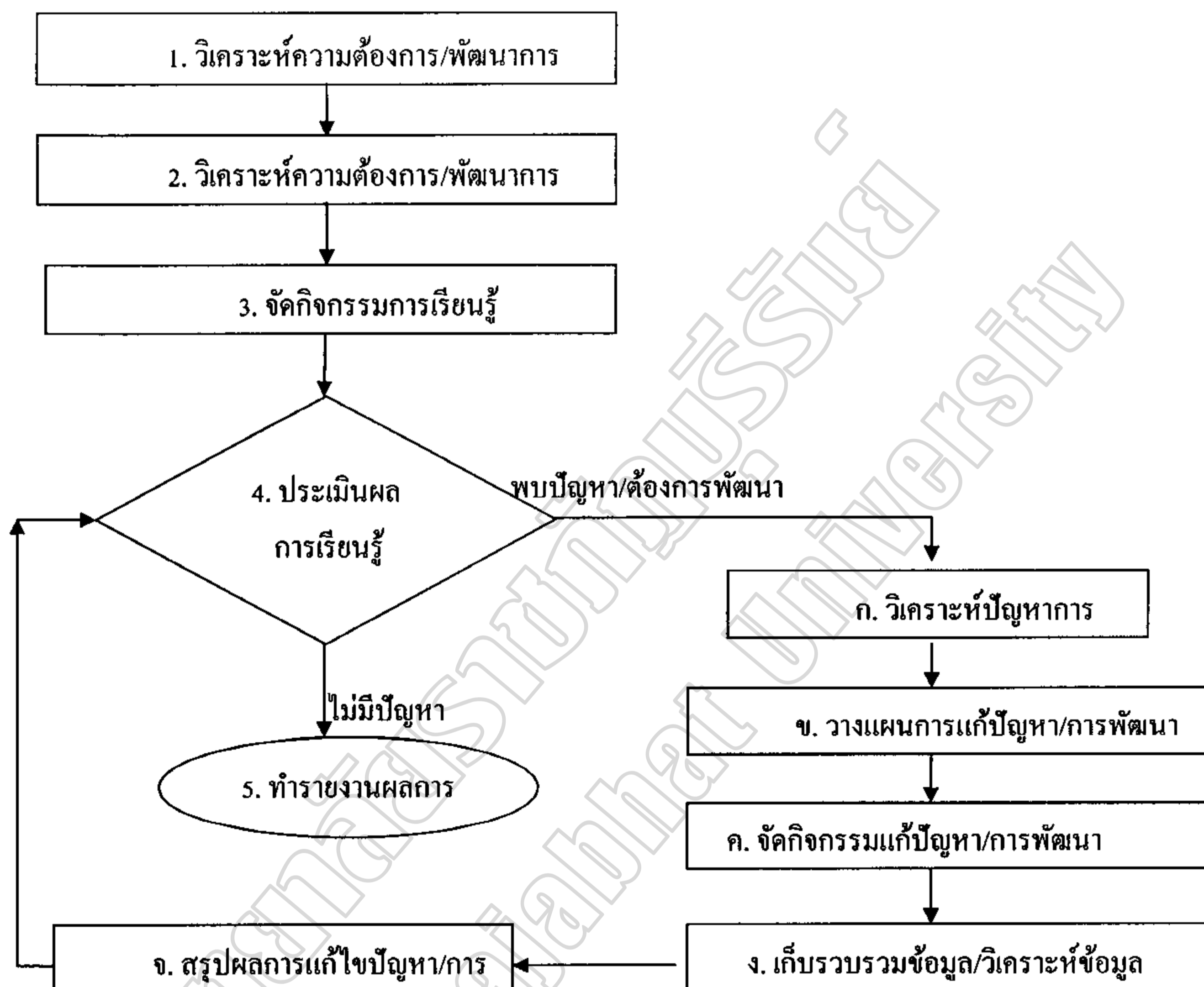
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ มุ่งเน้นผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ ด้วยการใช้องค์ประกอบในการวิจัยในกระบวนการเรียนรู้ การวิจัยพัฒนาการเรียนรู้และการวิจัยพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การวิจัยในกระบวนการเรียนรู้คือ การนำระเบียบวิธีวิจัยมาใช้ในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ซึ่งมาจากความเชื่อว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและพัฒนาตนเองได้ ดังนั้น การจัดการศึกษาจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ความถนัด และความต้องการ จากสื่อและอุปกรณ์ที่มีอยู่ตามแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในครอบครัว ในสถานศึกษา และในชุมชนที่ผู้เรียนพบในชีวิตประจำวัน

การวิจัยพัฒนาการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุขนั้น ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงมาตรฐานการจัดการศึกษา ที่กำหนดในการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ผู้เรียนจะต้องเกิดกระบวนการเรียนรู้ตรงตามเป้าหมายการเรียนรู้ ซึ่งจะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้จึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนจำเป็นจะต้องบูรณาการภารกิจของการวิจัยมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการเรียนรู้ดังนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1. 2548 : 7)

1. ในการจัดการกระบวนการเรียนการสอน ควรใช้กระบวนการวิจัยมาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้
2. ทำวิจัยเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน
3. นำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน

ดังนั้น การใช้องค์ประกอบในการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้จึงเป็นภารกิจที่สำคัญและจำเป็นที่ผู้สอนควรนำมาใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ มีการดำเนินงาน ดังภาพประกอบ 2.2 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1. 2548 : 9)



ภาพประกอบ 2.2 กระบวนการการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

จากภาพประกอบ 2.2 กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ความต้องการ/พัฒนาการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินผลการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 5 ทำรายงานผลการเรียนรู้

กระบวนการทั้ง 5 ขั้นตอน ผู้สอนจะต้องนำวิธีวิจัยมาใช้ในการดำเนินงาน และในขั้นตอนที่ 3 เมื่อผู้สอนทำการประเมินระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แล้วพบว่าเกิดปัญหาขึ้นเล็กน้อย ผู้สอนจะต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่

กำหนดไว้ และเมื่อผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ในขั้นตอนที่ 4 แล้วพบว่าไม่มีปัญหา ผู้เรียนมีการพัฒนาการเรียนรู้ที่ตรงกับจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องจัดทำรายงานผลการเรียนรู้ เพื่อรายงานแก่ผู้เกี่ยวข้องเพื่อทราบและใช้ประโยชน์ต่อไป ในกรณีผู้สอนทำการประเมินผลการเรียนรู้ในขั้นตอนที่ 4 แล้วพบว่ามีปัญหารุนแรง หรือพบว่า มีบางเรื่องที่ต้องพัฒนา แต่ไม่อาจทำได้ทันที เช่น ผู้เรียนวิชาภาษาไทยขาดทักษะการอ่าน โดยเฉพาะการอ่านจับใจความ ผู้สอนจะต้องทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยดำเนินการดังนี้

1. จัดกิจกรรมแก้ปัญหา/พัฒนา
2. เก็บรวบรวมข้อมูล/วิเคราะห์ข้อมูล
3. สรุปผลการแก้ปัญหา/พัฒนา

เมื่อได้ผลการแก้ปัญหา/พัฒนาแล้ว ผู้สอนจะต้องกลับไปประเมินผลการเรียนรู้และรายงานต่อผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้ประโยชน์และเมื่อผู้สอนได้ทำวิจัยเพิ่มเติมเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนรู้ได้แล้ว ผู้สอนจะต้องนำผลวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อไป

สรุปได้ว่า การจัดทำวิจัยสามารถทำได้ทั้งผู้เรียน ผู้สอน และผู้บริหาร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของการวิจัยในแต่ละครั้ง ซึ่งการวิจัยเพื่อการเรียนรู้โดยมากแล้วจะเป็นหน้าที่ของผู้สอนเพื่อที่จะใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน กระบวนหรือวิธีการดำเนินการวิจัยเพื่อการเรียนรู้ไม่ได้แตกต่างจากกระบวนการวิจัยทั่วไป เพียงมีจุดประสงค์ที่มุ่งเน้นเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้ต่างจากวิจัยทั่วไป

การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 43-46) ได้กล่าวถึงการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 4 มาตรา 25 บัญญัติไว้ว่า รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้ อื่นๆ อย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นทุกโรงเรียนมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว จำเป็นต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และดำเนินการเพื่อให้เกิดแหล่งเรียนรู้ขึ้นในโรงเรียน

แหล่งการเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้ หมายถึง แหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ และประสบการณ์ที่สนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่เรียน ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัย

อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และเป็นบุคคล
แห่งการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 43)

บทบาทหน้าที่สำคัญอีกประการหนึ่งของครูผู้สอนคือการรู้จักแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ
เพื่อสามารถแนะนำผู้เรียนให้ใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ในการศึกษาค้นคว้าฝึกฝนทักษะ
ทางภาษาเพิ่มเติมจากการเรียนในชั้นเรียนได้ด้วยตนเอง

แหล่งการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์เพื่อเพิ่มพูนทักษะทางภาษาของตนได้
นั้นมีอยู่ในที่ต่างๆ รอบตัวผู้เรียน นับตั้งแต่ผู้คน สถานที่ต่างๆ ทั้งที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียนและไกล
ออกไป ซึ่งอาจจำแนกได้ดังนี้

1. ครูผู้สอน เพื่อนร่วมชั้นเรียน พ่อ – แม่ ผู้ปกครอง
2. ห้องสมุด โรงเรียน ห้องสมุดหมวดวิชา
3. ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-access Learning Center) ซึ่งเป็นที่ฝึกภาษา
อเนกประสงค์ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถตนเองในการใช้ภาษาอังกฤษ และสนอง
ความต้องการของผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาแตกต่าง โดยเลือกใช้สื่อต่างๆ ที่จัดไว้ให้
ตามความสนใจ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร ซีดีรอม อินเทอร์เน็ต เป็นต้น
4. รายการวิทยุ โทรทัศน์ ภาควิชาภาษาอังกฤษ หรือรายการจากต่างประเทศ เช่น BBC,
VOA หรือรายการเคเบิลทีวี หรือดาวเทียม เช่น CNN, Discovery, National Geography ฯลฯ
5. สถานที่ทำการต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน หรือรัฐวิสาหกิจ เช่น ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ทำอากาศยาน โรงแรมต่างๆ กรมประชาสัมพันธ์ ธนาคาร ห้างร้าน บริษัท ร้านหนังสือ
ศูนย์หนังสือ ฯลฯ
6. สถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ที่ชาวต่างประเทศสนใจเข้าไปเยี่ยมชมเป็นประจำ เช่น วัด
พิพิธภัณฑน์ โบราณสถาน อุทยานแห่งชาติ และสวนพฤกษศาสตร์

แนวคิดการใช้แหล่งเรียนรู้

แนวคิดการใช้แหล่งเรียนรู้เป็นการใช้แหล่งภูมิปัญญาและทรัพยากรธรรมชาติใน
ชุมชน เช่น วัด ภูเขา สวนสัตว์ อุทยาน พิพิธภัณฑน์ หอสมุด แหล่งน้ำ โบราณสถาน เป็นต้น เป็น
แหล่งการเรียนรู้ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยตรงด้วยตนเองอย่างถูกต้อง และเรียนรู้ได้
ตลอดเวลา ผู้เรียนจะได้ศึกษาสภาพที่จริงของสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชน อาทิ พืชพันธุ์ไม้
สมุนไพร ลักษณะของดิน หิน แร่ ทั้งแหล่งเรียนรู้ที่สร้างขึ้นโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม
สามารถใช้แหล่งเรียนรู้เหล่านั้นมาหล่อหลอมคนในชุมชนท้องถิ่น ให้มีความรู้ความเข้าใจถึง
สิ่งต่างๆ ในชุมชน เป็นการสร้างเจตคติ ค่านิยม ความภาคภูมิใจและอุดมการณ์ให้เกิดขึ้นกับ
คนในชุมชนเป็นคติ ค่านิยม ความภาคภูมิใจ และอุดมการณ์ให้เกิดขึ้นกับชุมชน

แนวคิดการการใช้โรงเรียนเป็นแหล่งการจัดการเรียนรู้ เป็นการให้โรงเรียนนำสาระการเรียนรู้ของชุมชนไปถ่ายทอดให้กับนักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจชุมชน ซึ่งทำได้โดยการจัดการบริหาร โรงเรียนทั้งโรงเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชน จัดบทเรียน หลักสูตรสถานศึกษา กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้และการเข้าไปมีส่วนร่วมการพัฒนาชุมชน โรงเรียนมีหน้าที่จะต้องสร้างพลเมืองใหม่ให้มีคุณสมบัติตามที่สังคมต้องการ โดยถ่ายทอดคุณค่า ความรู้ที่มีอยู่ของชุมชน สร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ฝึกฝนทักษะ เตรียมตัวผู้เรียนเพื่อในอนาคต นอกจากนั้นยังเป็นผู้ดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน โรงเรียนจึงเป็นผู้นำการถ่ายทอดบริบทของชุมชนและรักษาชุมชน

การใช้โรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้ทำได้โดยให้โรงเรียนเป็นที่จำลองสภาพปัญหาในชุมชนสภาพชุมชนในแง่ของความคิดความงาม นำสิ่งที่มีคุณค่าเข้ามาไว้ในโรงเรียน สามารถจัดให้เกิดการเรียนรู้ในโรงเรียนได้ การกระทำในลักษณะเช่นนี้เป็นการบริหารจัดการทั้งโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ ชักให้ครูและผู้ปกครองเข้ามาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโรงเรียน วิธีการนี้จึงเป็นการจัดทำในลักษณะกระทำทั้งโรงเรียน มีการจัดเนื้อหาสาระในบทเรียน จัดหลักสูตรสถานศึกษา สร้างกิจกรรมเสริม และมีความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

แนวคิดการจัดเวทีการเรียนรู้

แนวคิดการจัดเวทีการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนรู้โดยองค์กรชุมชนที่รวมตัวกันเพื่อศึกษาปัญหาใดปัญหาหนึ่ง พร้อมทั้งแสวงหาวิธีการแก้ไข จัดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพที่จะสร้างความรู้ความเข้าใจให้สมาชิกในชุมชนอย่างทั่วถึง ชุมชนประกอบด้วยคนที่มีธรรมชาติหลากหลาย มีบทบาทที่สัมพันธ์กัน มีการเรียนรู้ร่วมกัน วิธีการจัดการเรียนรู้เป็นวิธีที่มีการประสานงาน ประสานความคิด ซึ่งทำได้โดยการนำปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนและเป็นที่สนใจร่วมกันของคนในชุมชน ศึกษาวิเคราะห์ร่วมกันให้เห็นถึงสภาพของปัญหา วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา จากนั้นช่วยกันหาวิธีแก้ไขปัญหา แล้วร่วมกันแก้ไขปัญหา เช่น การแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นกับเยาวชนในชุมชน การแก้ไขปัญหานี้ คนในชุมชนต้องเรียนรู้ถึงสภาพปัญหา คือ สภาพความรุนแรงของยาเสพติดที่เกิดขึ้น โดยประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ร่วมวิเคราะห์ปัญหา และช่วยกันหาแนวทางแก้ไขปัญห โดยร่วมกัน ดังนั้น การจัดเวทีการเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชน ร่วมกันคิด ร่วมกันตัดสินใจ ร่วมกันดำเนินการ และร่วมกันรับผล

การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ความหมายของสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

คำว่า “สื่อ”(Media) เป็นคำที่มาจากภาษาละตินว่า “Medium” แปลว่า “ระหว่าง” หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่บรรจุข้อมูลเพื่อให้ผู้ส่งและผู้รับสามารถสื่อสารกันได้ตรงตามวัตถุประสงค์ เมื่อมีการนำสื่อมาใช้ในกระบวนการการเรียน การสอนก็เรียกสื่อนี้ว่า “สื่อการเรียนการสอน”(Instruction Media) หมายถึงสื่อชนิดใดก็ตามที่บรรจุเนื้อหา หรือสาระการเรียนรู้ซึ่งผู้สอนและผู้เรียนใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้เนื้อหา หรือสาระนั้นๆ การเรียนการสอนในภาพลักษณ์เดิมๆ มักจะเป็นการถ่ายทอดสาระความรู้จากผู้สอนไปยังผู้เรียนโดยใช้สื่อการเรียนการสอนเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ทักษะและประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแล้วว่าการเรียนรู้ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะในห้องเรียนหรือในโรงเรียน ผู้สอนและผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากสื่อต่างๆ อย่างหลากหลาย สามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลาและทุกสถานที่ สื่อที่นำมาใช้เพื่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงเรียกว่า “สื่อการเรียนรู้” ซึ่งหมายถึงทุกสิ่งที่อยู่รอบตัวไม่ว่าจะเป็นวัสดุ ของจริง บุคคล สถานที่ เหตุการณ์ หรือความคิดก็ตามถือเป็นสื่อการเรียนรู้ทั้งสิ้น ขึ้นอยู่กับว่าเราเรียนรู้จากสิ่งนั้นหรือนำสิ่งนั้นๆ เข้ามาสู่การเรียนรู้ของเราหรือไม่ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 1-10)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้ให้ความหมายของสื่อการเรียนการสอน หมายถึง ระบบการนำวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการมาเป็นตัวกลางมนการศึกษาให้แก่ผู้เรียน

นวัตกรรม (Innovation) หมายถึง วิธีการใหม่ๆ ที่นำมาใช้ ซึ่งไม่เคยใช้ในหน่วยงานนั้นมาก่อน อาจเป็นวิธีการใหม่ที่ใช้เป็นครั้งแรก หรืออาจเป็นวิธีการใหม่ที่เคยใช้ในหน่วยงานอื่นมาแล้วก็ได้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2546 : 20)

นวัตกรรมทางการศึกษา (Educational Innovation) หมายถึง การนำเอาสิ่งใหม่ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของความคิดหรือการกระทำ รวมทั้งสิ่งประดิษฐ์ก็ตามเข้ามาใช้ในระบบการศึกษา เพื่อมุ่งหวังที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งที่มีอยู่เดิมให้ระบบการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วเกิดแรงจูงใจในการเรียน และช่วยให้ประหยัดเวลาในการเรียน เช่น การสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน การใช้วิดีโอทัศน์เชิงโต้ตอบ (Interactive Video) สื่อหลายมิติ (Hypermedia) และอินเทอร์เน็ต เหล่านี้เป็นต้น

ราชบัณฑิตยสถาน (2539 : 406) ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยี คือ วิทยาการที่เกี่ยวกับศิลปะในการนำเอาวิทยาศาสตร์ประยุกต์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติและอุตสาหกรรมและการประยุกต์ความคิด หลักการ เทคนิค ความรู้ ระเบียบ วิธีการ กระบวนการ ตลอดจนผลผลิต

ทางวิทยาศาสตร์ ทั้งในสิ่งประดิษฐ์ วิธีการปฏิบัติในระบบงาน มาช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการทำงานให้ดีขึ้น เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพ และประสิทธิผลให้มีมากยิ่งขึ้น

เทคโนโลยีการศึกษา หมายถึง ศาสตร์ที่ว่าด้วยวิธีการทางการศึกษา ซึ่งเน้นระบบการนำวิธีการมาปรับปรุงประสิทธิภาพของการศึกษาให้สูงขึ้น (สมเดช สีแสง. 2550 : 147)

กล่าวโดยสรุป สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นสิ่งใหม่ๆ ที่ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมาย เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด นั่นคือการที่นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ตามที่วางแผนไว้ ซึ่งต้องคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน รูปแบบการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล

การจำแนกประเภทของสื่อการเรียน

สื่อการเรียนรู้สามารถจำแนกออกตามลักษณะได้เป็น 3 ประเภท คือ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 7-8)

1. สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง หนังสือและเอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่แสดงหรือเรียบเรียงสาระความรู้ต่างๆ โดยใช้ตัวหนังสือที่เป็นตัวเขียนหรือตัวพิมพ์ เป็นสื่อที่แสดงความหมาย สื่อสิ่งพิมพ์มีหลายชนิด ได้แก่ เอกสาร หนังสือเรียน หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร บันทึกรายงาน
2. สื่อเทคโนโลยีหมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้นใช้ควบคู่กับเครื่องมือ โสตทัศนวัสดุหรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น แถบบันทึกภาพพร้อมเสียง แถบบันทึกเสียง ภาพนิ่ง สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน(CAI) นอกจากนี้สื่อเทคโนโลยี ยังหมายรวมถึงกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการเรียนรู้ เช่น การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เป็นต้น
3. สื่ออื่น ๆ นอกเหนือจากสื่อ 2 ประเภทที่กล่าวไปแล้ว ยังมีสื่ออื่น ๆ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อเทคโนโลยี สื่อที่กล่าวนี้ ได้แก่
 - 3.1 บุคคล หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ซึ่งสามารถถ่ายทอด สาระความรู้ แนวคิดและ ประสบการณ์ไปสู่บุคคลอื่น เช่น บุคลากรในท้องถิ่น แพทย์ ตำรวจ นักธุรกิจ เป็นต้น
 - 3.2 ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งมีอยู่ตามธรรมชาติและสภาพแวดล้อมตัวผู้เรียน เช่น พืชผักผลไม้ ปรากฏการณ์ ห้องปฏิบัติการ เป็นต้น
 - 3.3 กิจกรรม / กระบวนการ หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการที่ผู้สอนและผู้เรียนกำหนดขึ้นเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ ใช้ในการฝึกทักษะซึ่งต้องใช้กระบวนการคิด การปฏิบัติ การเผชิญสถานการณ์และ การประยุกต์ความรู้ของผู้เรียน เช่น บทบาทสมมติ การสาธิต การจัดนิทรรศการ การทำโครงการ เกม เพลง เป็นต้น

3.4 วัสดุ เครื่องมือและอุปกรณ์ หมายถึง วัสดุที่ประดิษฐ์ขึ้นใช้เพื่อประกอบการเรียนรู้ เช่น หุ่นจำลอง แผนภูมิ แผนที่ ตาราง สถิติ รวมถึงสื่อประเภทเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์ทดลองวิทยาศาสตร์ เครื่องมือช่าง เป็นต้น

นอกจากนี้ โรเบิร์ต อี เคอ คีฟเฟอร์ (Kieffer. 1965 : 15 ; อ้างถึงใน จริยา เหมือนเฉลย. ม.ป.ป. : 14) ได้แบ่งสื่อออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. สื่อไม่ใช้เครื่องฉาย (No Projected Materials) เป็นสื่อที่ใช้การทางทัศนะโดยไม่ต้องใช้เครื่องฉายร่วมด้วย แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ สื่อภาพ (Illustrative Materials) เป็นสื่อที่สามารถถ่ายทอดเนื้อหา เช่น ภาพกราฟิก กราฟ แผนที่ ของจริง ของจำลอง กระดานสาธิต (Demonstration Boards) ใช้ในการนำเสนอเนื้อหา เช่น กระดานชอล์ก กระดานนิเทศ กระดานแม่เหล็ก กระดานผ้าสำลี ฯลฯ และกิจกรรม (Activates)

2. สื่อเครื่องฉาย (Projected and Equipment) เป็นวัสดุและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อการสื่อสารด้วยภาพหรือทั้งภาพทั้งเสียง อุปกรณ์มีทั้งแบบฉายตรงและฉายอ้อมเพื่อถ่ายทอดเนื้อหาจากวัสดุแต่ละประเภทที่ใช้เฉพาะอุปกรณ์นั้นเพื่อให้เป็นภาพปรากฏขึ้นบนจอเช่นเครื่องฉายข้ามศีรษะ ใช้กับแผ่นโปร่งใส เครื่องฉายสไลด์ใช้กับแผ่นฟิล์มสไลด์ หรือให้ทั้งภาพและเสียง เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ฟิล์ม เครื่องเล่นวีซีดีใช้กับวีซีดีและดีวีดี เหล่านี้เป็นต้น นอกจากนี้ยังอาจรวมเครื่องถ่ายทอดสัญญาณ คือ เครื่องแอลซีดีที่ใช้ถ่ายทอดสัญญาณจากคอมพิวเตอร์หรือเครื่องเล่นวีซีดีเข้าไว้ในเครื่องด้วย เพื่อนำสัญญาณภาพจากอุปกรณ์เหล่านั้นขึ้นจอภาพ

3. สื่อเสียง (Audio Materials and Equipment) เป็นวัสดุและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการสื่อสารด้วยเสียง อุปกรณ์เครื่องเสียงจะใช้ถ่ายทอดเนื้อหาจากวัสดุแต่ละประเภทที่ใช้เฉพาะกับอุปกรณ์นั้นเพื่อเป็นเสียงให้ได้ยิน เช่น เครื่องเล่นซีดีใช้กับแผ่นซีดี เครื่องเล่น/บันทึกเทปใช้กับเทปเสียง หรืออาจเป็นอุปกรณ์ในการถ่ายทอดสัญญาณเสียงดังเช่นวิทยุที่รับสัญญาณเสียงจากแหล่งส่ง โดยไม่ต้องใช้วัสดุใดๆในการนำเสนอเสียง

ลักษณะสื่อการเรียนรู้ที่ดี

ลักษณะสื่อการเรียนรู้ที่ดีควรมีดังนี้ (อารีรัตน์ วัฒนศิลป์ และคณะ. 2552 : 29)

1. เนื้อหาสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลาง
2. เนื้อหาถูกต้องตามหลักวิชาทันสมัย ยากง่ายเหมาะสมกับวัยและระดับชั้น ไม่ขัดต่อความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยของชาติ
3. ภาษาถูกต้องเหมาะสม ชัดเจน สื่อความหมายให้เข้าใจได้ง่าย
4. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสอดคล้องกับจุดประสงค์ของบทเรียน ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริมกระบวนการคิด การลงมือปฏิบัติ แก้ปัญหา สรุปหลักความคิด สร้างองค์ความรู้

5. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ส่งเสริมให้คิดทบทวนความเข้าใจในบทเรียน ชัดเจน ปฏิบัติได้
 6. มีผังมโนทัศน์ของหน่วย คำศัพท์สำคัญ เรื่องน่ารู้ ประโยชน์จากการเรียนรู้ และคำถามประกอบกิจกรรม เพื่อช่วยให้เรียนรู้ได้เร็ว เข้าใจชัดเจนขึ้น และนำไปใช้ได้จริง
 7. มีภาพ ตาราง แผนภูมิ แผนผังความคิดประกอบเนื้อหา ช่วยให้เกิดความเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น
 8. มีบทสรุปและอภิธานศัพท์ เพื่อช่วยการเรียนรู้ให้รวดเร็วและถูกต้อง
 9. มีการประเมินทั้งด้านเนื้อหา กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมเป็นระยะๆ ทุกหน่วย และเมื่อจบรายวิชา เพื่อให้นักเรียนได้ทบทวนความรู้และตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของตนเองได้
- หลักการและแนวคิดของสื่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551**
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 64 กำหนดว่า “รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิต และพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาฯ โดยเร่งพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้โดยเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม” ดังนั้น การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติในเรื่อง การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไว้ดังนี้
1. ศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการ
 2. ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน
 3. จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานด้านวิชาการ
 4. ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาและ การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงานและสถาบันอื่น
 5. การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษา มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและใช้เวลาว่างอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งมีความยืดหยุ่นสนองความต้องการของผู้เรียน สังคมและประเทศชาติ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ทุกประเภทรวมทั้งเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชนและแหล่งอื่นๆ สื่อที่จะนำมาใช้เพื่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรจะมีลักษณะดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 10-13)

1. เน้นสื่อเพื่อการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองทั้งของผู้เรียนและผู้สอน
2. ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำหรือพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเอง รวมทั้งนำสื่อที่มีอยู่รอบตัวมาใช้ในการเรียนรู้
3. เป็นการกระตุ้นให้ผู้สอนตื่นตัวอยู่เสมอในการเตรียมและผลิตวัสดุใหม่ๆ เพื่อใช้เป็นสื่อการสอนตลอดจนศึกษาค้นเทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อให้การเรียนรู้น่าสนใจยิ่งขึ้น

หลักการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้

การจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้นั้น สิ่งสำคัญนอกเหนือจากการเลือกสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมก็คือการใช้สื่อที่มีประสิทธิภาพซึ่งมีหลักการดังนี้ (อารีรัตน์ วัฒนศิลป์ และคณะ. 2552 : 30)

1. การเตรียมตัวของผู้เรียน
 - 1.1 ศึกษาเนื้อหาในสื่อการเรียนรู้ที่เลือกไว้
 - 1.2 ทดลองใช้สื่อการเรียนรู้
 - 1.3 การเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือ
2. การเตรียมจัดสภาพแวดล้อม เช่น แสงสว่าง ระยะเวลาที่นั่งของผู้เรียน
3. การเตรียมตัวของผู้เรียน
4. การใช้สื่อการเรียนรู้จะต้องใช้ตามแผนที่กำหนดไว้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปด้วยความราบรื่น

5. การประเมินใช้สื่อการเรียนรู้

กระบวนการผลิตสื่อการเรียนรู้

กระบวนการผลิตสื่อการเรียนรู้โดยทั่วไปมีขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไปของการผลิตสื่อ
2. ศึกษาและกำหนดคุณสมบัติของผู้เรียน โดยพิจารณาถึงประสบการณ์
3. วิเคราะห์เนื้อหาสาระที่จะสอน
4. กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
5. กำหนดรูปแบบและวิธีการประเมินผล

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นงานที่

โรงเรียนต้องดำเนินการควบคู่กับการจัดการเรียนการสอน โดยในปัจจุบันกระแสโลกาภิวัตน์ได้เชื่อมสังคมโลกเข้าด้วยกัน ดังนั้นข้อมูลข่าวสารจึงเกิดการส่งผ่านจากสังคมหนึ่งมายังอีกที่อย่างรวดเร็ว จำเป็นที่ทางโรงเรียนจำเป็นต้องคัดสรรแต่สิ่งที่ดีและเป็นและสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในแต่ละระดับ ทั้งนี้ต้องไม่ลืมที่จะสร้างภูมิคุ้มกันทางวัฒนธรรมในการศึกษาค้นคว้าไปพร้อมกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ผลการวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ มีดังนี้

ถาวร คอนจันทร์ โศตร (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อแนวทางการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนกับครูผู้สอน พบว่าโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามขนาด โรงเรียนพบว่าผู้บริหารที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

บันลือ พลพันธ์ (2550 : ค) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่จัดการศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่จัดการศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก มีระดับการดำเนินงานเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีระดับการดำเนินงานสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศ ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ ด้านวิชาการแก่ชุมชน ด้านการแนะแนว ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีระดับการดำเนินงานเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาและด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ไม่แตกต่างกัน

เสาวภาคย์ ฐนะนาวากุล (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานนทบุรี เขต 1 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในด้านการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการ โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ในภาพรวมพบว่า ขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกันมีสภาพการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาความแตกต่างตามขนาดของโรงเรียน 4 ขนาด พบว่า โรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการ

วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมชัย ทองกลิ้ง (2551 : 136 – 139) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี ผลการศึกษาพบว่า 1) การดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร ทั้ง 7 ด้าน อยู่ในในระดับมากทุกด้าน 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารที่มีต่อการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพชรบุรี เขต 1 พบว่า ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวางแผนและเตรียมการนำ หลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล และ 3) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการดำเนินงานการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามกลุ่มสาระที่สอน พบว่า ครูที่สอนกลุ่มสาระต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษาด้านการวางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา

ชัยรัตน์ ถ้ำฤทธิ์ (2552 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในเครือ บดินทรเดชา ผลการศึกษาพบว่า สภาพการปฏิบัติงาน การบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษาในเครือบดินทรเดชา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติปานกลาง โดยมีการปฏิบัติมากในด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียน ด้านการพัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยี ส่วนที่มีการปฏิบัติปานกลางได้แก่ ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริม ให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนว ด้านการส่งเสริมให้มีความเข้มแข็งกับชุมชน ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นด้านการส่งเสริม และ สนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวสำหรับปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในเครื่องดนตรีเคซาโดยภาพรวม มีปัญหาปานกลาง โดยมีปัญหาน้อยในด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียน มีปัญหาระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการพัฒนา หรือ การดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นด้านการวางแผนงาน ด้านวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการเรียนการสอน ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนว ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และ มาตรฐานการศึกษา ด้านการประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยศรีปทุม ปีการศึกษา 2552 วันที่ 14 สิงหาคม 2552 ส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา และด้านการพัฒนาใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

กัจจ สุธประเสริฐ (2553 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง สภาพปัญหาและความต้องการ ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีปัญหาทางวิชาการ 4 ด้าน คือ การวางแผนงานวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา และ โดยรวมมีปัญหายุ่งยากในระดับปานกลาง มีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารมีความต้องการให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนงานวิชาการ จัดผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้เรื่องการจัดทำหลักสูตรแก่บุคลากรในสถานศึกษา มีการนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การบริหารงานวิชาการที่ดีและมีประสิทธิภาพ

นิตยา ควงเข้ม (2554 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความด้านวิชาการ แก่ชุมชน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การแนะแนว การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้านพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดย

เสนอแนะว่า สื่อการสอนไม่เพียงพอไม่ทันสมัย ไม่สะดวกในการนำไปใช้งานหลักสูตรและการสอน

สาวตรี ไชยแสง (2555 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอตาพระยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า 1) ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการนิเทศการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยครู โรงเรียนขนาดใหญ่ มีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนมากกว่าครู โรงเรียนขนาดกลาง และครู โรงเรียนขนาดเล็ก

สุรัตน์ เสาร์อน (2555 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง ในจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางในจังหวัดบุรีรัมย์ มีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ในภาพรวมพบว่า ผู้บริหารและครูทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านสื่อการเรียนการสอนในภาพรวมพบว่าผู้บริหารและครูทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านการวัดผลและประเมินผลในภาพรวมพบว่า ผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายวิชาการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และด้านนิเทศการเรียนการสอนในภาพรวมพบว่า ผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการมีการปฏิบัติในระดับมาก

งานวิจัยต่างประเทศ

ผลการวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ มีดังนี้

แมททอกซ์ (Mattox. 1978 : 6061-A) ได้วิจัยเรื่อง ความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในรัฐอิลลินอยส์สหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการที่อยู่ในระดับมาก คือความต้องการจะมีความสามารถในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศและการประเมินผล และต้องการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตร

แอกเธ (Agther. 1979) ได้ศึกษาการรับรู้บทบาทและหน้าที่ของครูใหญ่และครูน้อยในงานวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ครูใหญ่และครูน้อยยอมรับว่างานปรับปรุงการเรียนการสอนต้องทำเป็นคณะโดยให้ทุกคนมีความรับผิดชอบร่วมกัน ครูใหญ่และครูน้อยมีความเห็นตรงกันว่าโครงการสอนของอำเภอมีอิทธิพลต่อการใช้หลักสูตรในโรงเรียน และนวัตกรรมและเทคโนโลยีมีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงบทบาทของครูใหญ่จากผู้สั่งการมาเป็นผู้ประสานงาน

เพียร์ซี (Piercy. 1990 : 2950-51A) ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูปฏิบัติการในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐอิลลินอยส์ เกี่ยวกับกิจกรรมด้านวิชาการ ที่ทดลองใช้ในโรงเรียนในระหว่างปี 1988-1989 จากการศึกษาเปรียบเทียบครูที่ให้ความสำคัญ ในกิจกรรมด้านวิชาการต่างๆ เกี่ยวกับหลักสูตร นักเรียนชุมชน และผู้ร่วมงานพบว่าครูปฏิบัติการที่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมเกี่ยวกับหลักสูตร นักเรียนและผู้ร่วมงาน มีความคิดเห็นว่าคุณเองประสบความสำเร็จมากกว่าครูที่ปฏิบัติการสอนที่ไม่ได้เน้นความสำคัญในด้านนี้

มาร์มอน (Marmon. 2002 : 2941-A) ได้วิจัยเรื่อง การกำหนดสมรรถนะ หลักของผู้บริหารและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการจัดการศึกษาภายใต้ข้อกำหนดของส่วนกลางเครื่องมือถูกพัฒนาขึ้น โดยการแก้ไขตามคำแนะนำจากการประชุมร่วมมือของบุคคล ผู้เชี่ยวชาญระดับชาติ และนำไปทดลองใช้อีกครั้ง เพื่อขอคำแนะนำในการจัดลำดับในการสำรวจระดับชาติผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะหลักสำหรับผู้บริหารและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาตามที่กำหนดจำนวน 18 สมรรถนะ ได้แก่ สมรรถนะด้านการบริหาร การรับบุคคล การแนะนำหลักสูตรทั่วไป หลักสูตรพิเศษ การหาเงินมาช่วยเหลือ การติดตามและประเมินผล การจัดทำของบประมาณสารสนเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภาวะผู้นำการมีวิสัยทัศน์ การจูงใจ การวางแผน การพัฒนาอาชีพ ความสัมพันธ์กับชุมชน การสรรหา การสอน และ เทคโนโลยี

คริม (Crim. 2006 : 138-A) ได้ศึกษาถึงการปฏิบัติงานในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา รัฐเพนซิลวาเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความต้องการที่จะสามารถปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศ การประเมินผล ตลอดจนความต้องการปรับปรุงการเรียนการสอนและการพัฒนาเกี่ยวกับหลักสูตรมีความต้องการอยู่ในระดับมาก

จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นว่างานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดในบรรดางานต่างๆ ของโรงเรียน จึงเป็นหน้าที่และภารกิจอันสำคัญของผู้บริหารการศึกษาทุกระดับจะต้องหาหนทางสนับสนุนให้งานวิชาการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจและความสามารถเป็นอย่างดีและควรส่งเสริมในทุกๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นด้านงบประมาณ ขวัญกำลังใจของบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ การจัดการอบรมหรืออื่นๆตามขอบเขตและความหมาย

ของงานวิชาการที่กล่าวมาแล้วในข้างต้น ซึ่งนักการศึกษาแต่ละท่านได้จำแนกงานวิชาการออกเป็นประเภทต่างๆ ที่แตกต่างกันออกไป แต่ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษางานวิชาการ 4 ด้าน เพราะเป็นด้านที่มีปัญหาต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามที่รายงานการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 ได้รายงานผลการปฏิบัติงานด้านวิชาการไว้ จึงได้นำเอาปัญหาดังกล่าวมาใช้ในการศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 และเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป โดยการเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ปีการศึกษา 2556 ได้แก่ ผู้บริหารจำนวน 266 คน และครูจำนวน 2,416 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 159 คนและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 335 คน รวมทั้งสิ้น 494 คน ได้จากการสุ่มจากประชากรโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148) แล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ดังรายละเอียด ดังนี้

1. จำแนกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 ออกเป็นกลุ่มย่อยตามขนาดของโรงเรียน คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นกลุ่มย่อยในลักษณะชั้นภูมิ (Stratified)
2. ทำการสุ่มโรงเรียนตามข้อ 1 มาจำนวน 159 โรงเรียน กระจายตามขนาดโรงเรียนตามสัดส่วน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก
3. แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม คือ ผู้บริหารและครู ซึ่งเป็นกลุ่มย่อยในลักษณะชั้นภูมิ
4. จากโรงเรียนที่สุ่มได้มาตามข้อ 2 กรณีผู้บริหารจะสุ่มมาจำนวนโรงเรียนละ 1 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก รวมผู้บริหารจำนวน 159 คน ส่วนครูจำนวน 335 คน จะทำการสุ่มให้กระจายตามขนาดโรงเรียนตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างแสดงในตาราง 3.1-3.2 ดังนี้

ตาราง 3.1 จำนวนประชากรจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ที่	ขนาดโรงเรียน	จำนวนประชากร (คน)		รวม
		ผู้บริหาร	ครู	
1	ขนาดเล็ก	80	412	492
2	ขนาดกลาง	100	1,052	1,152
3	ขนาดใหญ่	86	952	1,038
	รวม	266	2,416	2,682

ตาราง 3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ที่	ขนาดโรงเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)		รวม
		ผู้บริหาร	ครู	
1	ขนาดเล็ก	48	57	105
2	ขนาดกลาง	60	146	206
3	ขนาดใหญ่	51	132	183
	รวม	159	335	494

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) แบ่งระดับ

ความคิดเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อย โดยในแต่ละระดับจะให้คะแนน ดังนี้

คะแนน	ความหมาย
5	มีการปฏิบัติมากที่สุด
4	มีการปฏิบัติมาก
3	มีการปฏิบัติปานกลาง
2	มีการปฏิบัติน้อย
1	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด (Open – ended Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้ว เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.1 สร้างข้อคำถามของแบบสอบถามตามคำนิยามศัพท์เฉพาะ

2.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา โครงสร้างและภาษา และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่ถูกต้องและครอบคลุม

2.3 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.4 นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาความเหมาะสมของข้อคำถาม โดยการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามแบบ Face Validity ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีจำนวน 3 ท่าน ดังนี้

2.4.1 นายทนงศักดิ์ กุศลยทาม วุฒิการศึกษา ศศ.ม. สาขาการบริหารการศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองไถ่ (โลกสง่า) อำเภอละหานทราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.4.2 นายศักดิ์ชัย สมานชาติ วุฒิการศึกษา ค.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองเสม็ด อำเภอนางรอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

2.4.3 นายสมนึก การเกษ วุฒิการศึกษาศ.ม. สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหนองหว้า อำเภอหนองกี่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผล

2.5 ปรับปรุงและแก้ไขข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนอ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำนวน 30 คน แล้วนำมา หาค่าอำนาจจำแนกโดยวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยการทดสอบ t-test ถ้าค่า t มีค่า 1.75 ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์ ผลปรากฏว่าผ่านเกณฑ์ทุกข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.28-16.50

2.7 นำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลปรากฏว่ามีค่าความเชื่อมั่น 0.93

2.8 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงท่าน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการส่งแบบสอบถามไปถึงผู้บริหารสถานศึกษา โดยแนบซองไปรษณีย์พร้อมจ่ายหน้าซองถึงผู้วิจัย

2. รวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง

3. กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายในกำหนด ผู้วิจัยจะติดตามด้วยตนเองเพื่อให้ได้แบบสอบถามคืนทั้งหมด

4. ผลปรากฏว่าแบบสอบถามจำนวน 494 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้จำนวน 494 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดแล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์

2. กรอกรหัสแบบสอบถาม

3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วบันทึกข้อมูล
4. ประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ
5. เสนอผลการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean)

ได้กำหนดค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 100)

4.51- 5.00 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51- 4.50 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
2.51- 3.50 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
1.51- 2.50 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1.00 -1.50 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
2. ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test Independent)
4. เปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในแต่ละด้านจะทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')
5. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ที่เป็นคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกัน แจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 การหาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้อัตราส่วนวิกฤติ t เป็นรายข้อตามวิธีของ t -test มีสูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 260)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2 + S_L^2}{n}}}$$

เมื่อ \bar{X}_H แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนสูง
 \bar{X}_L แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
 S_H^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนสูง
 S_L^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
 n แทน จำนวนในกลุ่มสูงและต่ำที่นำมาวิเคราะห์

1.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (α) ใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค(Cronbach) โดยใช้สูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 261)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 K แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
 S_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 S^2 แทน ความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (P) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 104)

2.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 105) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของข้อมูลหรือคะแนน
	n	แทน	จำนวนข้อมูล

2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์.

2542 : 310)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test Independent) โดยใช้สูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 322)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบ t
\bar{X}_1	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
\bar{X}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
n_1	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
n_2	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

3.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยใช้การทดสอบค่าเอฟ (F-test) โดยใช้สูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 328)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F	แทน	ค่าการแจกแจงของ F
MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยการใช่วิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 346)

$$CV_d = \sqrt{(K-1)(F^*)(MS_{\text{within}}) \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}$$

เมื่อ K	แทน	จำนวนกลุ่มในกลุ่มตัวอย่าง
F^*	แทน	ค่า F ที่เปิดจากตาราง (Critical Value)
MS_{within}	แทน	ค่า Mean Square within Group ที่คำนวณไว้แล้วในการวิเคราะห์ความแปรปรวน
n_1, n_2	แทน	จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผู้วิจัยได้เสนอข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา t-distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา F- distribution
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้บริหารและครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนและค่าร้อยละ ดังปรากฏในตาราง 4.1 ต่อไปนี้

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและขนาดโรงเรียน

สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานภาพตำแหน่ง		
1.1 ผู้บริหาร	159	32.19
1.2 ครู	335	67.81
รวม	4594	100.00
2. ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน		
2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก	105	21.26
2.2 โรงเรียนขนาดกลาง	206	41.70
2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่	183	37.04
รวม	494	100.00

จากตาราง 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 494 คน จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง พบว่าส่วนใหญ่เป็นครู จำนวน 335 คน คิดเป็นร้อยละ 67.81 และผู้บริหาร จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 32.19 เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางจำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 41.70 รองลงมาคือ โรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 37.04 และโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 21.26

ตอนที่ 2 การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ดังปรากฏในตาราง 4.2- 4.13 ต่อไปนี้

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน

สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.12	0.23	มาก	1
2. การจัดการเรียนการสอน	4.10	0.21	มาก	5
3. การวัดผลและประเมินผลการเรียน	4.08	0.23	มาก	6
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้	4.11	0.22	มาก	2
5. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.11	0.22	มาก	2
6. การพัฒนาใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.11	0.22	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.11	0.15	มาก	

จากตาราง 4.2 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.11$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}= 4.12$) รองลงมา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ($\bar{X}= 4.11$) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X}= 4.11$) และการพัฒนาใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X}= 4.11$) ส่วนด้านที่ต่ำสุดคือการวัดผลและประเมินผลการเรียน ($\bar{X}= 4.08$)

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพ
การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและ
รายข้อ

สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. จัดประชุมคณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4.11	0.57	มาก	4
2. มีการศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางเพื่อการจัดทำ หลักสูตรของสถานศึกษา	4.14	0.59	มาก	2
3. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเพื่อประเมินความ พร้อมในการบริหารหลักสูตร	4.09	0.53	มาก	6
4. มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ของ สถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา	4.17	0.59	มาก	1
5. แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่างๆในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา	4.05	0.52	มาก	10
6. จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของชุมชน และท้องถิ่น	4.09	0.55	มาก	6
7. มีการพัฒนาครูให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถ นำหลักสูตร ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.09	0.55	มาก	6
8. ดำเนินการใช้หลักสูตรตามแผนงานที่วางไว้	4.08	0.54	มาก	9
9. นิเทศติดตาม กำกับ ตรวจสอบการจัดทำและการนำ หลักสูตร ไปใช้	4.11	0.56	มาก	4
10. ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ	4.14	0.56	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.11	0.23	มาก	

จากตาราง 4.3 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่เกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 4 มีการกำหนด
วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.17$)

รองลงมาคือ ข้อ 2 มีการศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางเพื่อการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา และ ข้อ 10 ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.14$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 5 แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.05$)

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ

สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
11. มีการจัดประชุมวางแผนการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.09	0.52	มาก	5
12. จัดครูผู้สอนเข้าสอนในระดับชั้นต่างๆ โดยคำนึงถึงวิชาเอก ความรู้ ความสามารถของครู	4.08	0.54	มาก	9
13. จัดตารางสอน โดยคำนึงถึงความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละวิชา	4.11	0.54	มาก	2
14. การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลก่อนวางแผนการจัดการเรียนการสอน	4.09	0.51	มาก	5
15. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.13	0.54	มาก	1
16. การจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนมี โอกาสเลือกตามความถนัด และความสามารถครบทุกกลุ่มสาระ ทุกชั้นเรียน	4.09	0.56	มาก	5
17. ส่งเสริมให้ครูจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้	4.07	0.54	มาก	10
18. มีการส่งเสริมให้ครู ได้รับการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ อย่างหลากหลายและต่อเนื่อง เช่น จัดอบรมศึกษาดูงาน ประชุมปฏิบัติการ ฯลฯ	4.10	0.55	มาก	4
19. การจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่ เรียนช้า และนักเรียนเก่งอย่างเหมาะสม	4.11	0.54	มาก	2
20. แนะนำให้ครูปรับแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น	4.09	0.55	มาก	5
รวมเฉลี่ย	4.10	0.21	มาก	

จากตาราง 4.4 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 15 ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.13$) รองลงมาคือ ข้อ 13 จัดตารางสอนโดยคำนึงถึงความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละวิชา และข้อ 19 การจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้า และนักเรียนเก่งอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.11$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 17 ส่งเสริมให้ครูจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.07$)

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน โดยรวมและรายข้อ

สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
21. มีการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนของโรงเรียน	4.10	0.55	มาก	4
22. มีการวางแผนการดำเนินการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	4.08	0.58	มาก	6
23. มีการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผลและประเมินผลการเรียน	4.12	0.52	มาก	1
24. การจัดอบรมเกี่ยวกับระเบียบวัดผล ประเมินผล และสร้างเครื่องมือวัดผลอย่างมีมาตรฐานให้กับครู	4.10	0.55	มาก	4
25. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูใช้วิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลายสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.08	0.60	มาก	6
26. ส่งเสริมให้ครูจัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผลการเรียนแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.11	0.55	มาก	3
27. ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียน โดยเน้นการประเมินผลตามสภาพจริง	4.03	0.57	มาก	10

ตาราง 4.5 (ต่อ)

สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
28. สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการจัดทำผลิตเครื่องมือวัดผล	4.04	0.55	มาก	9
29. มีการพัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผลให้มีคุณภาพ	4.12	0.58	มาก	1
30. มีการติดตาม กำกับและตรวจสอบคุณภาพการวัดผล และประเมินผลการเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.07	0.59	มาก	8
รวมเฉลี่ย	4.08	0.23	มาก	

จากตาราง 4.5 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 23 มีการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผลและประเมินผลการเรียน และข้อ 29 มีการพัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผลให้มีคุณภาพ ($\bar{X} = 4.12$) รองลงมาคือ ข้อ 26 ส่งเสริมให้ครูจัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผลการเรียนแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.11$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 27 ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียน โดยเน้นการประเมินผลตามสภาพจริง ($\bar{X} = 4.03$)

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยรวมและรายข้อ

สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
31. สำรวจสภาพปัญหาเพื่อพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียน	4.11	0.53	มาก	5
32. การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนางานวิจัยเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน	4.10	0.49	มาก	6

ตาราง 4.6 (ต่อ)

สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
33. มีการประชุมเพื่อกำหนดเป้าหมาย นโยบายในการวางแผนส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน	4.09	0.56	มาก	8
34. กระตุ้นให้ครูเกิดความสนใจและตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน	4.05	0.57	มาก	10
35. ส่งเสริมให้ครูจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	4.14	0.53	มาก	3
36. ส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน	4.16	0.59	มาก	1
37. มีการส่งเคราะห์งานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	4.09	0.57	มาก	9
38. สนับสนุนให้มีการจัดแสดงผลงานการวิจัยของสถานศึกษาและการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อให้ผู้ถือปฏิบัติงานเกิดความภาคภูมิใจ	4.15	0.56	มาก	2
39. มีการพัฒนาความสามารถของครูในการวิจัยโดยการจัดอบรมหรือสัมมนา	4.10	0.56	มาก	6
40. การเผยแพร่ผลการวิจัยของครูในองค์กรหรือหน่วยงานอื่น	4.14	0.59	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.11	0.22	มาก	

จากตาราง 4.6 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 36 ส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.16$) รองลงมาคือ ข้อ 38 สนับสนุนให้มีการจัดแสดงผลงานการวิจัยของสถานศึกษาและการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อให้ผู้ถือปฏิบัติงานเกิดความภาคภูมิใจ ($\bar{X} = 4.15$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 34 กระตุ้นให้ครูเกิดความสนใจและตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.05$)

ตาราง 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพ
การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้
โดยรวมและรายข้อ

สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
41. การจัดให้มีแผนการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่ชัดเจน	4.10	0.52	มาก	5
42. การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้	4.13	0.58	มาก	2
43. การจัดทำทะเบียนแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกให้ครบถ้วนสมบูรณ์	4.06	0.53	มาก	10
44. จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้	4.17	0.58	มาก	1
45. การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครู นักเรียน ใช้แหล่งเรียนรู้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4.11	0.50	มาก	4
46. การระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาแหล่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	4.10	0.60	มาก	5
47. จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับสภาพชุมชน	4.09	0.51	มาก	8
48. สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน	4.10	0.53	มาก	5
49. ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่น ที่จัดการศึกษาในการจัดตั้งส่งเสริมพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ร่วมกัน	4.08	0.56	มาก	9
50. มีการติดตามประเมินผลการใช้แหล่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	4.13	0.58	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.11	0.22	มาก	

จากตาราง 4.7 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีการแหล่งการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 44 จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.17$) รองลงมาคือ ข้อ 42 การแต่งตั้งคณะกรรมการ

รับผิดชอบการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ และข้อ 50 มีการติดตามประเมินผลการใช้แหล่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.13$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 43 การจัดทำทะเบียนแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ($\bar{X} = 4.06$)

ตาราง 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนด้านการพัฒนาใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมและรายข้อ

สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
51. ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนและการบริหารวิชาการ	4.12	0.55	มาก	5
52. ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมเพื่อการศึกษา	4.07	0.56	มาก	8
53. โรงเรียนมีการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนางานด้านวิชาการ	4.12	0.56	มาก	5
54. ส่งเสริมให้ครูใช้สื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.14	0.58	มาก	2
55. มีการกำหนดและการวางแผนการบริหารงานพัฒนาสื่อสารสนเทศอย่างเป็นระบบ	4.18	0.59	มาก	1
56. การจัดทำทะเบียนสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.13	0.57	มาก	4
57. การระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.14	0.57	มาก	2
58. การจัดให้มีระบบบริการ การจัดเก็บรักษาและซ่อมบำรุงสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.04	0.54	มาก	10
59. การติดตามและประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษาประกอบการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	4.06	0.55	มาก	9
60. ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ผลงานการผลิตสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.09	.061	มาก	7
รวมเฉลี่ย	4.11	0.22	มาก	

จากตาราง 4.8 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการพัฒนาใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 55 มีการกำหนดและการวางแผนการบริหารงานพัฒนาสื่อ สารสนเทศอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=4.18$) รองลงมาคือ ข้อ 54 ส่งเสริมให้ครูใช้สื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และข้อ 57 ละครคมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X}=4.14$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 58 การจัดให้มีระบบการบริการ การจัดเก็บรักษาและซ่อมบำรุงสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X}=4.04$)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน ดังปรากฏในตาราง 4.9 - 4.13 ต่อไปนี้

ตาราง 4.9 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน

สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	ผู้บริหาร		ครู		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.12	0.23	4.10	0.23	0.81
2. การจัดการเรียนการสอน	4.11	0.20	4.09	0.22	1.16
3. การวัดผลและประเมินผลการเรียน	4.09	0.21	4.08	0.23	0.39
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้	4.14	0.21	4.10	0.22	1.84
5. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.12	0.19	4.10	0.23	0.61
6. การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.10	0.23	4.11	0.22	0.68
รวมเฉลี่ย	4.11	0.14	4.10	0.15	1.02

จากตาราง 4.9 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.10 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน

สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.09	0.25	4.09	0.23	4.14	0.21	3.08
2. การจัดการเรียนการสอน	4.07	0.23	4.07	0.20	4.14	0.21	5.65**
3. การวัดผลและประเมินผลการเรียน	4.08	0.22	4.07	0.24	4.10	0.22	0.74
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้	4.14	0.21	4.08	0.23	4.14	0.20	4.53**
5. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.11	0.22	4.08	0.23	4.13	0.21	0.74
6. การพัฒนาใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.05	0.23	4.11	0.22	4.14	0.21	11.57**
รวมเฉลี่ย	4.09	0.22	4.08	0.22	4.13	0.21	5.20**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.10 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบรายคู่ตามวิธีการของ เซฟเฟ่ ดังตาราง 4.11- 4.13

ตาราง 4.11 เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูจำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวม เป็นรายคู่

ขนาดของ โรงเรียน	\bar{X}	เล็ก	กลาง	ใหญ่
		เล็ก	4.18	-
กลาง	4.08		-	-0.03
ใหญ่	4.03			-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.11 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดกลาง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่สูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.12 เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน เป็นรายคู่

ขนาดของ โรงเรียน	\bar{X}	เล็ก	กลาง	ใหญ่
		เล็ก	4.36	-
กลาง	4.17		-	-0.10
ใหญ่	4.07			-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.12 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดเล็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่าผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่สูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.13 เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูจำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เป็นรายคู่

ขนาดของ โรงเรียน	\bar{X}	เล็ก	กลาง	ใหญ่
		เล็ก	4.06	3.88
เล็ก	4.06	-	0.18	0.30**
กลาง	3.88		-	-0.12
ใหญ่	3.76			-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.13 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน ขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ผู้บริหารและครูโรงเรียนขนาดใหญ่สูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.14 เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูจำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการพัฒนาใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เป็นรายคู่

ขนาดของ โรงเรียน	\bar{X}	เล็ก	กลาง	ใหญ่
		เล็ก	4.42	4.20
เล็ก	4.42	-	0.22**	0.40**
กลาง	4.20		-	0.18
ใหญ่	4.02			-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.14 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน ขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการพัฒนาใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ผู้บริหารและครูโรงเรียนขนาดใหญ่สูงกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ดังปรากฏในตาราง 4.15-4.20 ต่อไปนี้

ตาราง 4.15 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา		
1. โรงเรียนควรมีการจัดอบรมให้ความรู้กับครู ในเรื่องหลักสูตร และการบริหารหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ	21	55.26
2. โรงเรียนควรจัดให้มีการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	10	26.31
3. ควรกำหนดเนื้อหา สาระ ในหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมและ สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน	7	18.43
รวม	38	100.00

จากตาราง 4.15 พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนควรมีการจัดอบรมให้ความรู้กับครู ในเรื่องหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ (ร้อยละ 55.26) รองลงมาคือ โรงเรียนควรจัดให้มีการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (ร้อยละ 26.31)

ตาราง 4.16 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการจัดการเรียนการสอน		
1. ครูควรจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน	13	43.33
2. ครูควรวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลก่อนวางแผนการจัดการเรียนรู้	9	30.00

ตาราง 4.16 (ต่อ)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการจัดการเรียนการสอน		
3. ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีทักษะในการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้	8	26.67
รวม	30	100.00

จากตาราง 4.16 พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ ครูควรจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน (ร้อยละ 43.33) รองลงมาคือครูควรวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลก่อนวางแผนการจัดการเรียนรู้ (ร้อยละ 30.00)

ตาราง 4.17 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน		
1. โรงเรียนควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลให้กับครูและส่งเสริมให้มีการจัดทำคู่มือและระเบียบการวัดผลประเมินผล	24	57.14
2. ครูควรวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้โดยเน้นตามสภาพจริง และมีวิธีการวัดที่หลากหลาย	13	30.95
3. โรงเรียนควรวิเคราะห์ผลสรุปการวัดผลและประเมินผลการเรียนเพื่อหาแนวทางพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน	5	11.91
รวม	42	100.00

จากตาราง 4.17 พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน ที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลให้กับครูและส่งเสริมให้มี

การจัดทำคู่มือและระเบียบการวัดผลประเมินผล (ร้อยละ 57.14) รองลงมาคือ ครูควรวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้โดยเน้นตามสภาพจริง และมีวิธีการวัดที่หลากหลาย (ร้อยละ 30.95)

ตาราง 4.18 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้		
1. โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และนำผลที่ได้จากการวิจัยมาใช้ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของตน	12	44.44
2. โรงเรียนควรจัดหางบประมาณและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทางการศึกษาอื่น เพื่อสนับสนุนให้ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียน	9	33.33
3. โรงเรียนควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้แก่ครู	6	22.23
รวม	27	100.00

จากตาราง 4.18 พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และนำผลที่ได้จากการวิจัยมาใช้ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของตน (ร้อยละ 44.44) รองลงมาคือ โรงเรียนควรจัดหางบประมาณและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทางการศึกษาอื่น เพื่อสนับสนุนให้ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียน (ร้อยละ 33.33)

ตาราง 4.19 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการ
บริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้		
1. แหล่งการเรียนรู้ภายในชุมชนมีมาก แต่ถูกทอดข้ามคุณค่า ความสำคัญโรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่และ สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ภายในชุมชนจัดการเรียนการสอน	10	58.82
2. โรงเรียนควรพัฒนาปรับปรุงห้องสมุด การใช้ระบบคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตอย่างพอเพียงเพื่อให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	7	41.18
รวม	17	100.00

จากตาราง 4.19 พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพ
การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ที่มีจำนวนมาก
ที่สุด ได้แก่ แหล่งการเรียนรู้ภายในชุมชนมีมาก แต่ถูกมองข้ามคุณค่าความสำคัญโรงเรียนควรมีการ
ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่และสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ภายในชุมชนจัดการเรียนการสอน
(ร้อยละ 58.82) รองลงมาคือ โรงเรียนควรพัฒนาปรับปรุงห้องสมุด การใช้ระบบคอมพิวเตอร์
อินเทอร์เน็ตอย่างพอเพียงเพื่อให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (ร้อยละ 41.18)

ตาราง 4.20 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียน ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการพัฒนาและใช้ สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา		
1. โรงเรียนควรสนับสนุนงบประมาณในงานพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน	16	42.11
2. โรงเรียนควรกำหนดนโยบายการจัดพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	12	31.58
3. โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนา และใช้สื่อ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	10	26.31
รวม	38	100.00

จากตาราง 4.20 พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนควรสนับสนุนงบประมาณในงานพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน (ร้อยละ 42.11) รองลงมาคือ โรงเรียนควรกำหนดนโยบายการจัดพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (ร้อยละ 31.48)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 3 ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 3 โดยจำแนก ตามสถานภาพตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารกับครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 3 แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารกับครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 3 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ปีการศึกษา 2556 ได้แก่ ผู้บริหารจำนวน 266 คน และครูจำนวน 2,416 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการสุ่มประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน แล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ได้ผู้บริหารจำนวน 159 คนและครูจำนวน 335 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่มี 3 ลักษณะ ได้แก่ แบบสำรวจรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบปลายเปิด โดยได้รับคำปรึกษาแนะนำจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยด้วยการหาดัชนีความสอดคล้อง แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ผู้บริหารและครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำนวน 30 คน หาค่าความเชื่อมั่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงท่านผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการส่งแบบสอบถามไปถึงผู้บริหารสถานศึกษา โดยแนบซองไปรษณีย์พร้อมจ่ายหน้าซองถึงผู้วิจัย จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 494 ฉบับ ได้รับกลับคืน 494 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำไปวิเคราะห์ทางสถิติดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

4.2 ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

4.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test Independent)

4.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในแต่ละด้าน จะทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

4.5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกัน แจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 สรุปผลดังนี้

1. สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน
4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีจำนวนมากที่สุดดังนี้ โรงเรียนควรมีการจัดอบรมให้ความรู้กับครูในเรื่องหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ ครูควรจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน โรงเรียน

ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลให้กับครูและส่งเสริมให้มีการจัดทำคู่มือและระเบียบการวัดผลประเมินผล โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และนำผลที่ได้จากการวิจัยมาใช้ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของตน โรงเรียนควรสนับสนุนงบประมาณในงานพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน และแหล่งการเรียนรู้ภายในชุมชนมีมาก แต่ถูกมองข้ามคุณค่า ความสำคัญ โรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่และสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ภายในชุมชนจัดการเรียนการสอน

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู การวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่อภิปรายเกี่ยวกับ

1. สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดในบรรดางานต่างๆ ของโรงเรียน จึงเป็นหน้าที่และภารกิจอันสำคัญของผู้บริหารการศึกษาทุกระดับจะต้องหาหนทางสนับสนุนให้งานวิชาการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น ดังที่ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545 : 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใดมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา และสมเดช สีแสง (2550 : 312) จากการประชุมระดมความคิดของผู้บริหารและครูผู้สอนในการจัดอันดับความสำคัญของงานทั้ง 4 งานในสถานศึกษา ผลปรากฏว่าเมื่อนำมาจัดลำดับแล้ว งานวิชาการจัดว่าสำคัญเป็นอันดับที่ 1 ซึ่งถือว่าเป็นงานหลัก ส่วนงานอื่นๆ เป็นงานที่สนับสนุน แต่ก็ต้องให้ความสำคัญกับงานอีก 3 ฝ่ายอย่างเหมาะสม เพราะงานทั้ง 3 งานเป็นงานที่สนับสนุนงานวิชาการและทุกงานมีความสัมพันธ์กัน ส่วนจามจรี จำเมือง (2553 : 75) ได้กล่าวว่างานวิชาการมีความสำคัญเพราะเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่มุ่งกระจ่ายอำนาจในการบริหารจัดการให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการไปด้วยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลและประเมินผล ปัจจัยที่เกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น

ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ นิตยา ดวงเข้ม (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับสุรัตน์ เสาร์อ่อน (2555 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง ในจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางในจังหวัดบุรีรัมย์ มีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับเสาวภาคย์ ธนะนาวากุล (2550 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ที่ตั้งไว้ การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและครูมีความเข้าใจในงานวิชาการเป็นอย่างดี และสามารถบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นผลมาจากการทำงานร่วมกัน ครูและผู้บริหารเข้าใจหลักการปฏิบัติและบทบาทหน้าที่ของตนเอง ทั้งนี้ยังมีคู่มือในการปฏิบัติงาน วิชาการในส่วนของผู้บริหารและครู ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของแอกเธ (Agther. 1979 : 40) ที่ได้ศึกษาการรับรู้บทบาทและหน้าที่ของครูใหญ่และครูน้อยในงานวิชาการ พบว่า ครูใหญ่และครูน้อยยอมรับว่างานปรับปรุงการเรียนการสอนต้องทำเป็นคณะ โดยให้ทุกคนมีความรับผิดชอบร่วมกัน ครูใหญ่และครูน้อยมีความเห็นตรงกันว่า โครงการสอนของอำเภอมีอิทธิพลต่อการใช้หลักสูตรในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารได้มีการบริหาร โรงเรียน โดยกำหนดแผนงานและโครงการต่าง ๆ มีวิสัยทัศน์ในการบริหาร มีการพัฒนาตนเอง รวมทั้งสนับสนุนให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้แสวงหาความรู้ และวิทยาการใหม่ ๆ ที่ทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีอยู่เสมอ ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของถาวร คอนจันทร์ โคตร (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนกับครูผู้สอน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 ที่ตั้งไว้ การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีบริบทที่แตกต่างกันทั้งในด้านงบประมาณ จำนวนบุคลากร จำนวนนักเรียน ผู้ปกครอง

ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมบริเวณโดยรอบของโรงเรียน ความพร้อมด้านสาธารณูปโภคต่างๆ ทำให้การบริหารวิชาการแตกต่างกันออกไปตามบริบท ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของถาวร ดอนจันทร์ โศตร (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อแนวทางการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่าผู้บริหารที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และยังได้สอดคล้องกับบันลือ พลพันธ์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่จัดการศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก มีระดับการดำเนินงานเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีระดับการดำเนินงานสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศ ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ ด้านวิชาการแก่ชุมชน ด้านการแนะแนว ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีระดับการดำเนินงานเกี่ยวกับสภาพการบริหารวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำนวนมากที่สุดคือ โรงเรียนควรมีการจัดอบรมให้ความรู้กับครูในเรื่องหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรมีการเปลี่ยนแปลงจึงทำให้คุณครูขาดความรู้ความเข้าใจจึงต้องการการจัดอบรมและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกำจัด สุขประเสริฐ (2553 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง สภาพปัญหาและความต้องการ ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่าผู้บริหารมีความต้องการให้คณะกรรมการ สถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนงานวิชาการ จัดผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้เรื่องการจัดทำหลักสูตรแก่บุคลากรในสถานศึกษา มีการนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน อย่างต่อเนื่องมีความต้องการอยู่ในระดับมากลงมาคือ โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อะไรและนำผลที่ได้จากการวิจัยมาใช้ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของตน และครูควรจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนเนื่องโรงเรียนแต่ละแห่งมีบริบทที่แตกต่าง โรงเรียนควรสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา ดวงเข้ม (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการใน

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ได้เสนอแนะว่าสื่อการสอนไม่เพียงพอไม่ทันสมัย ไม่สะดวกในการนำไปใช้งานหลักสูตรและการสอนเป็นปัญหาในการพัฒนางานวิชาการ โรงเรียนควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลให้กับครูและส่งเสริมให้มีการจัดทำคู่มือและระเบียบการวัดผลประเมินผลซึ่งยังสอดคล้องกับคริม (Crim. 2006 : 138-A) ที่ได้ศึกษาถึงการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา รัฐเพนซิลวาเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความต้องการที่จะสามารถปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศ การประเมินผล ตลอดจนความต้องการปรับปรุงการเรียนการสอนและการพัฒนาเกี่ยวกับหลักสูตรมีความต้องการอยู่ในระดับมาก และสุดท้ายคือแหล่งการเรียนรู้ภายในชุมชนมีมาก แต่ถูกทอดข้ามคุณค่า ความสำคัญ โรงเรียนควรมีการประชุมสัมพันธ์เผยแพร่และสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ภายในชุมชนจัดการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนอยู่ในลำดับสุดท้าย ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการกระตุ้นและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความตระหนักและมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวัดผลประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร โดยการจัดอบรมหรือศึกษาดูงาน
2. โรงเรียนควรแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างชัดเจน เพื่อในการดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและดำเนินการใช้หลักสูตรตามที่วางแผนเอาไว้ เพื่อที่จะให้การบริหารหลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทั้งนี้ควรมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกพร้อมด้วย
3. โรงเรียนควรจัดครูผู้สอนเข้าสอนในระดับชั้นต่างๆ โดยคำนึงถึงวิชาเอก ความรู้ความสามารถของครูเพื่อให้ประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน และควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดบรรยากาศในห้องเรียนและนอกห้องเรียนเพื่อให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถนักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและมีทักษะในด้านต่างๆ
4. โรงเรียนควรจัดให้มีการอบรมหรือส่งครูเข้าอบรมเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียน เพื่อที่จะได้นำความรู้ที่ได้มาใช้ในการปฏิบัติงานและถ่ายทอดให้เพื่อนร่วมงานได้ ส่งเสริมให้ครูจัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน

5. โรงเรียนควรมีการเชิญวิทยากรจากภายนอกที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ มาให้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนแก่ครูในด้านนั้น ๆ อีกทั้งควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน และควรให้ความร่วมมืองานวิชาการกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันพัฒนาระบบงานวิชาการ

6. โรงเรียนควรสนับสนุนงบประมาณในงานพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนให้พอเพียง ควรมีการกำหนดนโยบายการจัดพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างชัดเจน และควรส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาและใช้สื่อเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

2. ควรทำการวิจัยในเชิงคุณภาพโดยศึกษาจากความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครอง เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่มีประโยชน์ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เพิ่มขึ้น และควรใช้เครื่องมืออื่นประกอบในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น แบบสังเกตหรือแบบสัมภาษณ์ เพื่อจะได้ข้อมูลในเชิงลึกมากขึ้น

3. ควรศึกษาคำแปรอื่น เช่น วุฒิกการศึกษาประสบการณ์การทำงาน เพื่อให้ทราบว่า วุฒิกการศึกษาต่างกัน ประสบการณ์การทำงานต่างกัน จะมีความคิดเห็นและการบริหารงานวิชาการต่างกันหรือไม่ พร้อมทั้งจะได้ส่งเสริมให้มีการศึกษาในระดับที่ให้การบริหารงานวิชาการเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด และมีผลต่อการบริหารงานวิชาการน้อยเพียงใดในแต่ละโรงเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2545). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เทธิทิปส์.
- กรมวิชาการ. (2544). การสงเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546 ก). การบริหารงานวิชาการ เล่ม 4. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้ว.
- _____. (2546 ข). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและครุภัณฑ์.
- _____. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2552). เอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กาญจนา เกียรติประวัติ. (2542). วิธีสอนทั่วไปและทักษะการสอน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- กำจัด สุขประเสริฐ. (2553). สภาพปัญหาและความต้องการในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- จริยา เหมือนเฉลย. (ม.ป.ป.). เทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซต.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : นีลพอยท์.
- จามจรี จำเมือง. (2553). ผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.
- ชัยรัตน์ ล้ำฤทธิ์. (2552). สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่ายนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ชูเกียรติ โพธิ์มัน. (2548). นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา. ลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

- ถาวร ดอนจันทร์ โคตร. (2550). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).
อุดรธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ธำรง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ธนรัชการพิมพ์.
- นิตยา ดวงเข้ม. (2554). สภาพการบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มุกดาหาร
: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมุกดาหาร.
- บันลือ พลพันธ์. (2550). สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่จัดการศึกษา ช่วงชั้นที่
1-3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).
มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้นฉบับปรับปรุงใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 7 (แก้ไขเพิ่มเติม).
กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.
พิมพ์ครั้งที่ 2. มุกดาหาร : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมุกดาหาร.
- ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
_____. (2545). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พิชัย เสี่ยงมจิตร. (2541). ขอบข่ายงานวิชาการ : เอกสารการสอนการบริหารงานวิชาการ.
อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- รัตนา กาญจนพันธ์. (2536). การบริหารสถานศึกษา. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). ประกันคุณภาพทุกคนทำได้ไม่ยาก. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2554). การบริหารวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 4.
กรุงเทพฯ : นำศิลป์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล. (2553). จากหลักสูตรแกนกลางสู่หลักสูตรสถานศึกษา :
กระบวนการต้นใหม่การพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จรัสนิทวงศ์การพิมพ์.
- วินิจ เกตุขำ. (2542). เอกสารประกอบการสอนการบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

สงบ ลักษณะ. (2544). แนวคิดเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีช่วยการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สมาคม
ห้องสมุดแห่งประเทศไทย.

สมชัย ทองกลึง. (2551). การศึกษาการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาใน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์
ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เพชรบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

สมเดช สีแสง. (2550). คู่มือบริหารโรงเรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ชัยนาท : โมเดิร์นโฮม.

สมาน อัสวภูมิ. (2549). เอกสารประกอบการสอนวิชาหลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา.
อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

สาวิตรี ไชยแสง. (2555). สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขต
อำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุรัตน์ เสาร์อน. (2555). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางในจังหวัด
บุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2551). วิธีจัดการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ ฯ : ภาพพิมพ์.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1. (2548). เอกสารวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
(ฉบับปรับปรุง). นครสวรรค์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. (2557). คู่มือการวางแผนปฏิบัติการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558. บุรีรัมย์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจบริหาร และการจัด
การศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง
กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

_____. (2553). การรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานปีการศึกษา
2552. ม.ป.ท. : ม.ป.พ.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2546). เอกสารประกอบการเรียนชุดวิชา
การพัฒนาการบริหารสถาบันศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานคณะกรรมการการ
อุดมศึกษา.

- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). ปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ : บุญศิริการพิมพ์.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). แนวทางการจัดการเรียนรูตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต. (2548). เทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- เสาวภาคย์ ณะนาวานุกูล. (2550). สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1. ภาคนิพนธ์ ค.ม.สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- หัทธา เขียมศักดิ์. (2539). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง หัตถกรรมในท้องถิ่นชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2540). หลักการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏนครปฐม.
- อารีรัตน์ วัฒนศิลป์ และคณะ. (2552). เตรียมพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิชย์.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2545). การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2545). กระบวนการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย.
- Agthe, R.R. (1979). The Elementary Principals Perception of their Own and the teacher Roles in Curriculum Decision Making. *Dissertation Abstracts International*. 40(6) : 3076 - A.
- Crim, E. (February 2006). "The Development of Professional Identity in Student Affairs Administrators". *Dissertation Abstract International*. : 183-A.
- Good, C.V. (1973). *Dictionary of Education*. 4th ed. New York : McGraw-Hill book.
- Goodhart, W.H. (1991). "The Instrumental and Expressive Characteristics of Public Secondary and Effectiveness," *Dissertation Abstracts International*. 51(8) : 2143-A.
- Mattox, D. (1978). "A Study of Inservice Needs of Illinois Public School Elementary Principals". *Dissertation Abstracts International*. 12(1) : 6061 - A.

Marmon, D.H. (2002). **Core Competencies of Professional Service Providers in Federally Funded Education Programs**. Retrieved 13 May 2015, http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Ed_Adm/Pienpan_K.pdf

Piercy, G.E. (1990). "Illinois Secondary School Teachers of 1988-1989 Introduction Year Activities," **Dissertation Abstracts International**. 51(8) : 2950- A.

Taba, H. (1962). **Curriculum Development : Theory and Practice**. New York : Harcourt, Brace and World.

มหาวิทยาลัยสุโขทัย
Buriram Rajabhat University

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

หนังสือขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

หนังสือขออนุญาตแจกเครื่องมือการวิจัย



ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว๔๓๓

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ 31000

19 สิงหาคม 2557

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เรียน นายทองศักดิ์ กุศลอยทาม

ด้วย นางสาวสายทอง ศรีนาค นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง “สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์
เขต ๓” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริภาณี จุฑาปะมา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านมีความรู้ความสามารถ
และประสบการณ์เรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
ในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖



ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว๔๓๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ 31000

19 สิงหาคม 2557

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เรียน นายศักดิ์ชัย สมนานชาติ

ด้วย นางสาวสายทอง ศรีนาค นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง “สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์
เขต ๓” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริภาณี จุฑาปะมา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านมีความรู้ความสามารถ
และประสบการณ์เรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
ในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖



ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว๔๓๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ 31000

19 สิงหาคม 2557

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เรียน นายสมนึก การเกษ

ด้วย นางสาวสายทอง ศรีนาค นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง “สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์
เขต ๓” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริณี จุฑาปะมา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านมีความรู้ความสามารถ
และประสบการณ์เรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
ในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖



ที่ รบ ๐๕๔๕.๓๗(๓)/๖๘๑

ณ จ.บุรีรัมย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐๐

๒๒ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตประชาสัมพันธ์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๓

ด้วย นางสาวสายทอง ศรีนาค นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ถึงกับผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๓ โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริภรณ์ จุโฑปะมา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการทำวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขออนุญาตประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาชั้นปริญญาโทในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับทราบอนุญาตจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมฤกษ์ สมกฤษ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๓ ๓๒๒๓ ๙๒ ๓๘๐๖
โทรสาร ๐ ๔๕๖๓ ๒๘๕๔
มือถือ ๐๘ ๒๕๖๘ ๙๖๕๖



ปี ๒๕๖๕-๒๕๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ ตำบลเสม็ดบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๔๓๐๐๐

๓๗ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตระงับทดลองเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๓

ด้วย นางสาวสายทอง ศรีนาค ศึกษานิเทศก์ วิทยาลัยการศึกษาศึกษา หลักสูตรครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๓
โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวาณี จุฬานพมา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในขณะนั้นนักศึกษา มีความ
ประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือ ในการวิจัยที่จะใช้กลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ
ในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางสาวสายทอง ศรีนาค ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับ
กำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุณล สมคุณมา)

คณาบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๓ ๖๒๒๓ ๕๒ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๓ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๓๖๕๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 แบ่งเป็น 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด
 - ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนซึ่งเป็นข้อคำถามปลายเปิด
2. การตอบแบบสอบถามของท่านที่ตรงกับความเป็นจริง จะช่วยให้งานวิจัยครั้งนี้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง และเป็นข้อสนเทศสำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3
3. ขอท่านได้โปรดตอบทุกตอนและทุกข้อ เพราะถ้าตอบไม่สมบูรณ์ แบบสอบถามทั้งฉบับจะใช้ไม่ได้ และผลสรุปการวิจัยจะไม่น่าเชื่อถือ
4. ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม จะเก็บเป็นความลับและใช้เฉพาะในขอบเขตทางวิชาการเพื่อการวิจัยเท่านั้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับสถานภาพและขนาดโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. สถานภาพตำแหน่ง
 - 1.1 () ผู้บริหาร
 - 1.2 () ครู
2. ขนาดของโรงเรียน
 - 2.1 () ขนาดเล็ก
 - 2.2 () ขนาดกลาง
 - 2.3 () ขนาดใหญ่

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อโดยละเอียด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับปฏิบัติในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของท่าน คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เพียงข้อละ 1 ระดับ

เกณฑ์การตัดสินใจ

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา						
0.	จัดประชุมคณะกรรมการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา		✓			
00.	มีการศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางเพื่อการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา				✓	

คำอธิบายประกอบตัวอย่าง

ข้อ 0 แสดงว่า โรงเรียนมีการจัดประชุมคณะกรรมการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ข้อ 00 แสดงว่า โรงเรียนมีการมีการศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางเพื่อการจัดทำหลักสูตรของโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา						
1.	จัดประชุมคณะกรรมการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
2.	มีการศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางเพื่อการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา					
3.	วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเพื่อประเมินความพร้อมในการบริหารหลักสูตร					
4.	มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา					
5.	แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
6.	จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น					

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
7.	มีการพัฒนาครูให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำหลักสูตร ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
8.	ดำเนินการใช้หลักสูตรตามแผนงานที่วางไว้					
9.	นิเทศติดตาม กำกับ ตรวจสอบการจัดทำและการนำหลักสูตร ไปใช้					
10.	ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ					
การจัดการเรียนการสอน						
11.	มีการจัดประชุมวางแผนการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
12.	จัดครูผู้สอนเข้าสอนในระดับชั้นต่างๆ โดยคำนึงถึงวิชาเอก ความรู้ ความสามารถของครู					
13.	จัดตารางสอน โดยคำนึงถึงความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละวิชา					
14.	การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลก่อนวางแผนการจัดการเรียนการสอน					
15.	ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
16.	การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยให้นักเรียนมีโอกาเลือกตามความถนัด และความสามารถครบทุกกลุ่มสาระ ทุกชั้นเรียน					
17.	ส่งเสริมให้ครูจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้					
18.	มีการส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายและต่อเนื่อง เช่น จัดอบรม ศึกษาดูงาน ประชุมปฏิบัติการ ฯลฯ					
19.	การจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้า และนักเรียนเก่งอย่างเหมาะสม					

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
20.	แนะนำให้ครูปรับแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น					
	การวัดผลและประเมินผลการเรียน					
21.	มีการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนของโรงเรียน					
22.	มีการวางแผนการดำเนินการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง					
23.	มีการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผลและประเมินผลการเรียน					
24.	การจัดอบรมเกี่ยวกับระเบียบวัดผล ประเมินผล และสร้างเครื่องมือวัดผลอย่างมีมาตรฐานให้กับครู					
25.	ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูใช้วิธีการวัดและประเมินผล อย่างหลากหลายสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคล					
26.	ส่งเสริมให้ครูจัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผลการเรียนแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
27.	ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียน โดยเน้นการประเมินผลตามสภาพจริง					
28.	สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการจัดทำผลิตเครื่องมือวัดผล					
29.	มีการพัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผลให้มีคุณภาพ					
30.	มีการติดตาม กำกับและตรวจสอบคุณภาพการวัดผลและประเมินผลการเรียนอย่างต่อเนื่อง					
	การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้					
31.	สำรวจสภาพปัญหาเพื่อพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียน					

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
32.	การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนางานวิจัยเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน					
33.	มีการประชุมเพื่อกำหนดเป้าหมาย นโยบายในการวางแผนส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน					
34.	กระตุ้นให้ครูเกิดความสนใจและตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนสร้างความ					
35.	ส่งเสริมให้ครูจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน					
36.	ส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน					
37.	มีการส่งเคราะห์งานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน					
38.	สนับสนุนให้มีการจัดแสดงผลงานการวิจัยของสถานศึกษาและการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อให้ผู้ถือปฏิบัติงานเกิดความภาคภูมิใจ					
39.	มีการพัฒนาความสามารถของครูในการวิจัยโดยการจัดอบรมหรือสัมมนา					
40.	การเผยแพร่ผลการวิจัยของครูในองค์กรหรือหน่วยงานอื่น					
	การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้					
41.	การจัดให้มีแผนการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่ชัดเจน					
42.	การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้					
43.	การจัดทำทะเบียนแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกให้ครบถ้วนสมบูรณ์					
44.	จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้					
45.	การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครู นักเรียน ใช้แหล่งเรียนรู้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง					
46.	การระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาแหล่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง					

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
47.	จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับสภาพชุมชน					
48.	สำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน					
49.	ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่น ที่จัดการศึกษาในการจัดตั้งส่งเสริมพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ร่วมกัน					
50.	มีการติดตามประเมินผลการใช้แหล่งการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง					
	การพัฒนาและใช้ สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
51.	ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนและการบริหารวิชาการ					
52.	ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมเพื่อการศึกษา					
53.	โรงเรียนมีการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนางานด้านวิชาการ					
54.	ส่งเสริมให้ครูใช้สื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
55.	มีการกำหนดและการวางแผนการบริหารงานพัฒนาสื่อ สารสนเทศอย่างเป็นระบบ					
56.	การจัดทำทะเบียนสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา					
57.	การระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา					
58.	การจัดให้มีระบบการบริการ การจัดเก็บรักษาและซ่อมบำรุงสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา					

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
59.	การติดตามและประเมินผลการใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษาประกอบการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง					
60.	ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ผลงานการผลิตสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

คำชี้แจง ขอความกรุณาท่านแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการดำเนินการบริหารงานวิชาการของท่านในที่ว่างของแต่ละข้อดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

2. การจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

3. การวัดผลและประเมินผลการเรียน

.....

.....

.....

.....

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

5. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

6. การพัฒนาและใช้ สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือและสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวสายทอง ศรีนาค

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ภาคผนวก ค

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

แบบสอบถาม	ค่า t	แบบสอบถาม	ค่า t
ข้อ 1	16.50	ข้อ 31	15.37
ข้อ 2	6.00	ข้อ 32	7.93
ข้อ 3	2.28	ข้อ 33	9.95
ข้อ 4	9.95	ข้อ 34	9.95
ข้อ 5	4.50	ข้อ 35	9.95
ข้อ 6	2.71	ข้อ 36	9.95
ข้อ 7	2.28	ข้อ 37	9.95
ข้อ 8	2.28	ข้อ 38	2.71
ข้อ 9	4.50	ข้อ 39	2.71
ข้อ 10	2.71	ข้อ 40	2.28
ข้อ 11	2.28	ข้อ 41	9.95
ข้อ 12	2.28	ข้อ 42	9.95
ข้อ 13	4.50	ข้อ 43	8.69
ข้อ 14	6.00	ข้อ 44	9.95
ข้อ 15	6.00	ข้อ 45	4.50
ข้อ 16	9.95	ข้อ 46	4.50
ข้อ 17	7.93	ข้อ 47	4.50
ข้อ 18	9.95	ข้อ 48	4.50
ข้อ 19	6.00	ข้อ 49	16.50
ข้อ 20	4.51	ข้อ 50	9.95
ข้อ 21	6.73	ข้อ 51	2.71
ข้อ 22	9.95	ข้อ 52	9.95
ข้อ 23	3.73	ข้อ 53	2.71
ข้อ 24	6.00	ข้อ 54	4.50
ข้อ 25	6.00	ข้อ 55	4.50
ข้อ 26	6.00	ข้อ 56	6.00
ข้อ 27	9.95	ข้อ 57	16.50
ข้อ 28	6.00	ข้อ 58	11.16
ข้อ 29	6.00	ข้อ 59	4.06
ข้อ 30	9.95	ข้อ 60	4.50

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.93

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวสายทอง ศรีนาค
วันเดือนปีเกิด	7 ตุลาคม 2530
ที่อยู่ปัจจุบัน	69 หมู่ 3 ตำบลหินโคน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ 31130
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนลำปลายมาศ ตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2543 ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโคกสะอาด ตำบลหินโคน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2546 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลำปลายมาศ ตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2549 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลำปลายมาศ ตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2554 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัย ราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2559 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์